

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X Rok XXIII Nr 4(94) lipiec–sierpień 2019

Jubileusz 75-lecia Wydziału Agrobiotechnologii

Od 8 lipca 2019 r. na terenach zielonych przy Zalewie Zemborzyckim prowadzony jest treningowy wypas owiec. Owce wypasane są pod nadzorem inż. Jacka Sokołowskiego z Katedry Etologii i Dobrostanu Zwierząt. Nadzór na owcami sprawują także certyfikowane psy pasterskie rasy biały owczarek szwajcarski.

Fot. Maciej Niedziółka / DPUIWM

Szanowni Państwo

W tegorocznym rankingu szanghajskim w zestawieniach dyscyplinowych (by subject) Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie pojawia się dwukrotnie. Raz w obszarze nauk inżynierskich w dyscyplinie żywność i technologia żywienia (Food Science & Technology) w gronie uczelni zajmujących miejsca 201–300 na świecie, i podobnie w grupie 201–300 w dziedzinie nauk o życiu (Life Sciences) w dyscyplinie weterynaria. Biorąc pod uwagę, że w tych zestawieniach wystąpiło tylko 30 polskich uczelni, a dwukrotnie lub więcej razy odnotowano już tylko 17 uczelni z Polski, jest to niewątpliwie międzynarodowy sukces rankingowy naszej uczelni. Przypomnijmy, że w tegorocznym rankingu „Perspektyw” Uniwersytet zajął 42 pozycję, odnotowując spory skok z miejsca 51–60, które zajmował w 2018 r.

Ranking Szanghajski „by subject” w 2019 r. oceniał uczelnie w 5 obszarach: nauk przyrodniczych, nauk inżynierskich, nauk o życiu, nauk medycznych i nauk społecznych. W sumie pojawiły się w nim zestawienia szkół wyższych z całego świata w 54 dyscyplinach. W rankingu głównym pojawiło się 9 polskich uczelni, z Uniwersyteciem Jagiellońskim w grupie 301–400 i Uniwersyteciem Warszawskim w grupie 401–500. Wszystkie polskie uczelnie przyrodnicze pojawiły się w zestawieniach dyscyplinowych i jest to jedyna grupa uczelni, której wszyscy przedstawiciele znaleźli się w tym rankingu. Nie udało się to ani uniwersytetom, ani uczelniom technicznym. Najwięcej notowań ma Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu – 4 (rolnictwo, ekologia, weterynaria i nauki o żywności); warszawska Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego – 3 (rolnictwo, weterynaria i nauki o żywności), Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie – 2, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu – 1 (nauki o żywności) i Uniwersytet Rolniczy w Krakowie – 1 (rolnictwo).

Ważny jubileusz 75-lecia istnienia obchodził w czerwcu Wydział Agrobiotechnologii. W obszernym artykule piszemy o konferencji, która odbyła się z tej okazji oraz przedstawiamy osiągnięcia ostatnich lat.

W numerze prezentujemy też sylwetki dwóch nowo mianowanych profesorów belwederskich: Bożeny Denisow z Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Krzysztofa Józwiakowskiego z Wydziału Inżynierii Produkcji.

Zapraszam do przeczytania materiału „Łowiectwo – za czy przeciw”. Polowania to dziś kontrowersyjny temat, który być może wywoła dyskusję także w naszej uczelni.

Monika Jaskowiak
redaktor naczelny

Spis treści

WYDARZENIA

- 2 Jubileusz 75-lecia Wydziału Agrobiotechnologii
- 5 Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 6 Nominacje ■ Habilitacje ■ Doktoraty
- 7 Nowo mianowani profesorowie
Bożena Denisow
Krzysztof Józwiakowski
- 14 Dyplomy
- 18 Jubileuszowe spotkanie
- 19 Święto Parków Krajobrazowych Województwa Lubelskiego

WOKÓŁ NAUKI

- 11 Łowiectwo – za czy przeciw?
- 20 Starego samochodu czar

KONFERENCJE

- 15 Jubileusz 45-lecia pracy profesora Tomasza M. Gruszeckiego
- 17 „Rasy rodzime w ochronie przyrody i produkcji żywności prozdrowotnej”. Jubileusz pracy dr hab. Anny Szymanowskiej

PRO MEMORIA

- 22 Wspomnienie o księdzu dr. Stanisławie Sieczce (1952–2019)
- 26 Doc. dr Marian Lorencowicz – Orawiak w Lublinie

SPORT

- 28 Mistrzostwa w Ośrodku Jeździeckim

Jubileusz 75-lecia Wydziału Agrobioinżynierii

W dniach 12–13 czerwca 2019 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nauka dla zrównoważonego rozwoju i biogospodarki” połączona z obchodami Jubileuszu 75-lecia Wydziału Agrobioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Kolegium dziekańskie
Wydziału Agrobioinżynierii

W obchodach jubileuszu oraz konferencji uczestniczyło wielu znakomitych gości, m.in. władze rektorskie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie na czele z JM Rektorem UP w Lublinie prof. dr. hab. dr. hc multi Zygmuntem Litwińczukiem, dziekani wydziałów UP w Lublinie, dziekani i władze uniwersytetów z Polski, dyrektorzy instytutów badawczych oraz naukowcy z kraju i z zagranicy. Ponadto swoją obecnością zaszczytili uroczystości jubileuszowe przedstawiciele administracji wojewódzkiej i miasta Lublina, dyrektorzy i prezesi licznych przedsiębiorstw i instytucji.

W swoim przemówieniu prof. dr. hab. Krzysztof Kowalczyk, dziekan Wydziału Agrobioinżynierii, podziękował twórcom Wydziału, którzy rozwijali ówczesny Wydział Rolny będący w strukturach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Podkreślił, że Wydział był protoplastą kilku wydziałów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Inżynierii Produkcji, Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Nauk Rolniczych. Pogratulował licznych suk-

cesów absolwentom Wydziału, którzy pełnili bądź pełnią różne niezwykle odpowiedzialne funkcje w gospodarce, samorządach gospodarczych i administracji, m.in. wojewodów, marszałków województw, posłów na Sejm, starostów, burmistrzów, wójtów, radnych, dyrektorów i prezesów licznych przedsiębiorstw.

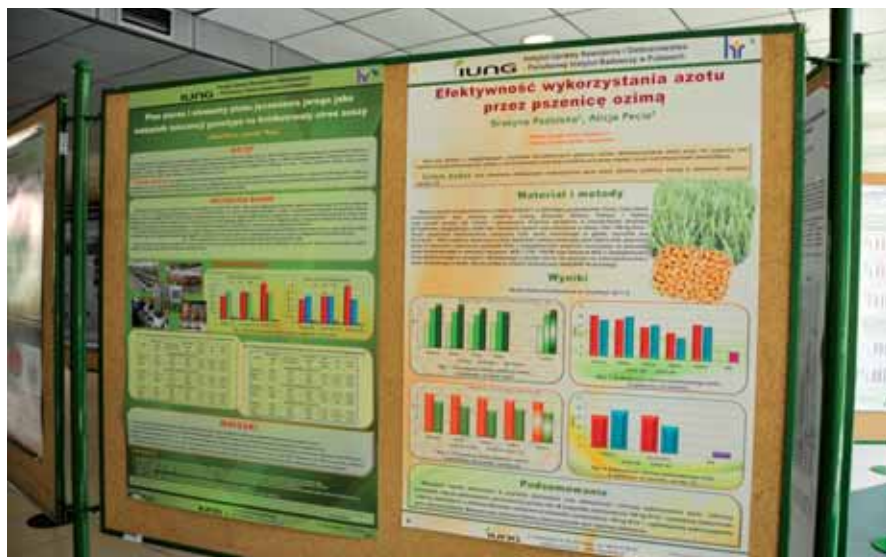
Dziekan Kowalczyk podkreślił, że misją Wydziału było i jest skuteczne tworzenie, poszerzanie i upowszechnianie wiedzy w obszarach badawczych powiązanych z realizowanymi kierunkami studiów, gdyż do tego zobowiązuje pracowników odpowiedzialność za rozwój nauki, prowadzenie prac badawczych oraz kształcenie obecnych i przyszłych pokoleń studentów na jak najwyższym poziomie, a także upowszechnianie wiedzy, postępu biologicznego i technologicznego dla dobra społeczeństwa i środowiska, we współpracy z otoczeniem zewnętrznym: regionalnym, krajowym i światowym.

Znaczna część przemówienia dziekana dotyczyła osiągnięć Wydziału Agrobioinżynierii uzyskanych w ostatnich latach. Oprócz prac naukowych publikowanych w renomowanych czasopismach naukowych – w tym ponadtrzykrotny wzrost liczby publikacji w czasopismach z bazy JCR – niezwykle ważne były osiągnięcia aplikacyjne służące rolnictwu, ochronie środowiska i innym działom gospodarki. Efektem badań naukowych zrealizowanych w ostatnich latach była znaczna liczba uzyskanych patentów krajowych i zagranicznych oraz aplikacji produktów. Pracownicy Wydziału Agrobioinżynierii uzyskali 39 patentów, w tym 24 krajowe i 15 zagranicznych. Jeden patent został przyznany przez Europejski Urząd Patentowy. Ponadto zgłoszono kolejnych 14 osiągnięć, z tego 6 do Europejskiego Urzędu Patentowego. Zwłaszcza osiągnięcia aplikacyjne pracowników Wydziału Agrobioinżynierii w zakresie biotechnologii były znaczące. Patenty przyznane za opraco-

wanie markerów DNA przydatnych do diagnostyki i hodowli roślin umożliwiły Uniwersytetowi Przyrodniczemu w Lublinie zajęcie siódmego miejsca w Polsce w rankingu polskich ośrodków akademickich i badawczych. Ważnymi osiągnięciami pracowników Wydziału Agrobioinżynierii były aplikacje wyników badań naukowych i prac rozwojowych do gospodarki, głównie produkcji rolniczej i hodowli oraz diagnostyki roślin. Z tego zakresu w ostatnich pięciu latach pracownicy aplikowali ponad 100 produktów.

Dziekan podkreślił, że efektywna praca naukowo-badawcza pracowników Wydziału przyczyniła się do uzyskania przez Wydział kategorii A i obecnie w Grupie Wspólnej Oceny NZ1R Wydział Agrobioinżynierii należy do najlepszych jednostek w Polsce. Dziekan podziękował pracownikom Wydziału, którzy swoją ofiarną i sumienną pracą oraz osiągnięciami przyczynili się do uzyskania kategorii A. Podziękowania złożył również pracownikom z innych działów Uniwersytetu Przyrodniczego, m.in. z Centrum Transferu Technologii, za pomoc i cenne rady związane z aplikacją osiągnięć.

JM Rektor Zygmunt Litwińczuk przemawiając, docenił dynamikę rozwoju Wydziału Agrobioinżynierii oraz jego wkład w rozwój uczelni oraz nauk rolniczych i środowiskowych. Złożył życzenia dalszych osiągnięć naukowych oraz satysfakcji z pracy badawczej i działalności dydaktycznej wszystkim pracownikom Wydziału, a studentom wytrwałości w zdobywaniu wiedzy. Rektor poprzednich kadencji prof. dr hab. Marian Wesołowski w swoim wystąpieniu również podkreślił rolę i znaczenie Wydziału Agrobioinżynierii w rozwoju nauk rolniczych i jego oddziaływanie na rozwój całej uczelni. Osiągnięcia naukowo-badawcze i dydaktyczne poszczególnych jednostek Wydziału Agrobioinżynierii zaprezentował prodziekan prof. dr hab. Cezary Kwiatkowski. W swojej wypowiedzi przedstawił udział pracowników Wydziału we władzach uczelni oraz wpływ na tworzenie bazy materialnej i postęp naukowo-badawczy. Ponadto podkreślił, że odpowiedzią Wydziału na nowe wyzwania gospodarki dotyczące badań i potrzeb edukacyjnych było utworzenie nowych kierunków studiów, które łączą w sobie nauki przyrodnicze i techniczne, skoncentrowane są na pogłębianiu wiedzy i promowaniu nowoczesnych rozwiązań w zakresie produkcji rolniczej oraz na ochronie i modelowaniu środowiska w celu zapewnienia zdrowia ludzkiego i promowania zrównoważonego rozwoju.

Prezentowane postery

Po wystąpieniu prodziekana Kwiatkowskiego wicewojewoda lubelski Robert Gmitrutzuk wręczył pracownikom Wydziału Agrobioinżynierii przyznane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z inicjatywy wojewody lubelskiego dr. hab. Przemysława Czarnka odznaki honorowe „Zasłużony dla Rolnictwa”. Odznaki otrzymali: prof. dr hab. Marek Ćwintal, prof. dr hab. Daniela Gruszecka, prof. dr hab. Wanda Kociuba, prof. dr hab. Barbara Kołodziej, prof. dr hab. Cezary Kwiatkowski, prof. dr hab. Barbara Sawicka, dr hab. Sylwia Andruszczak, prof. uczelni, dr hab. Piotr Kraska, prof. uczelni, dr hab. Sylwia Okoń, prof. uczelni, dr hab. Danuta Sugier, prof. uczelni, dr hab. Maria Chrzastek, dr hab. Teresa Wylupek, dr Justyna Leśniowska-Nowak, dr Michał Nowak, dr Edyta Paczos-Grzęda. Prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk przyznał Medal Unii Lubelskiej profesorom, którzy pełnili funkcję dziekanów Wydziału Agrobioinżynierii oraz prorektorów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: Stanisławowi Berbeciowi, Edwardowi Pałysovi oraz Januszowi Wiśniewskiemu. Medalem tym został wyróżniony również obecny dziekan Wydziału Agrobioinżynierii prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk. Medal Prezydenta Miasta Lublin otrzymali: prof. dr hab. Ryszard Baryła, prof. dr hab. Wiesław Bednarek, prof. dr hab. Wanda Harkot, prof. dr hab. Stefania Jezierska-Tys, prof. dr hab. Czesław Szewczuk, prof. dr hab. Andrzej Woźniak, dr hab. Leszek Rachon, prof. uczelni, dr hab. Halina Lipińska oraz kierownik dziekanatu Wydziału Agrobioinżynierii mgr inż. Małgorzata Gośniak. Zaproszeni goście w swoich wystąpieniach złożyli gratulacje i życzenia dalszych sukcesów w nauce i działalności dydaktycznej pracownikom Wydziału.

W kularach

Po zakończeniu części oficjalnej, w pierwszej sesji plenarnej zostały zaprezentowane cztery referaty. W pierwszym prof. dr hab. inż. Andrzej Kotecki przedstawił możliwości uprawy soi w warunkach Polski. Wykład prof. Koteckiego spotkał się z dużym zainteresowaniem uczestników konferencji. W kolejnych wykładach w tej sesji zostały zaprezentowane problemy nawożenia roślin w ujęciu historycznym przedstawione przez prof. dr hab. Jacka Antonkiewicza oraz realizacja celów zrównoważonego rozwoju w działalności Lasów Państwowych, temat omówiony przez generalnego dyrektora Lasów Państwowych dr inż. Andrzeja Koniecznego. W kolejnych wykładach zaprezentowano nowe tendencje w produkcji zbóż konsumpcyjnych w Pol-

Można byto skosztować
dojrzewających serów

sce, również w odniesieniu do zmian klimatycznych, oraz rolę biogospodarki w rozwoju regionalnym. Na zakończenie tej sesji przedstawiciel firmy Timac-Agro przedstawił nowe tendencje w nawożeniu roślin.

W kolejnej sesji naukowcy z różnych ośrodków naukowych w Polsce zaprezentowali siedem referatów. Dotyczyła zagadnień związanych m.in. z oceną jakości gruntów ornych, badania mikroorganizmów glebowych oraz uprawy i fizjologii roślin.

Wieczorem odbyła się uroczysta kolacja, w której wzięli udział przedstawiciele władz rektorskich naszej uczelni, obecni i byli dziekani z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i innych uniwersytetów w Polsce oraz liczni goście, wśród nich europoseł dr Krzysztof Hetman.

Następnego dnia w czasie sesji plenarnej zaprezentowano referaty dotyczące problemów ekonomicznych oraz siedliskowo-klimatycznych na rozwój produkcji rolniczej i ogrodniczej. Na zakończenie konferencji dziekan podziękował wszystkim uczestnikom za aktywne uczestnictwo w obradach, zaprezentowane referaty, rzeczową dyskusję. Podziękował sponсорom, bez których życzliwości i finansowego wsparcia nie byłoby możliwe zorganizowanie konferencji. Słowa podziękowania prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk skierował również pod adresem komitetu organizacyjnego. Podziękował także wszystkim za życzenia przekazane pracownikom i studentom Wydziału Agrobioinżynierii.

Red.

Fot. Maciej Niedziółka

Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 11 czerwca 2019 r.

Senat podjął uchwałę w sprawie przyjęcia Statutu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Senat wyraził opinię w sprawie projektu zarządzenia Rektora dotyczącego przyznawania nagród nauczycielom akademickim UP w Lublinie.

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 28 czerwca 2019 r.

Senat poparł wniosek w sprawie:

- zatrudnienia prof. dr. hab. Krzysztofa Szkucika na stanowisko profesora w grupie pracowników dydaktycznych;
- przyznania prof. dr. hab. Tadeuszowi Sikorze godności Honorowego Profesora UP w Lublinie
- zmiany nazwy Zakładu Biologii Środowiskowej i Apidologii na Zakład Pszczelnictwa.

Senat poparł wniosek Rady Wydziału Inżynierii Produkcji w sprawie:

- utworzenia studiów podyplomowych „Ocena oddziaływania i zarządzania środowiskiem”;
- powołania dr. Artura Serafina na kierownika studiów podyplomowych „Ocena oddziaływania i zarządzania środowiskiem”.

Senat podjął uchwałę w sprawie:

- dostosowania programu studiów realizowanych na Wydziale Agrobiotechnologii, kierunki: gospodarka przestrzenna, turystyka i rekreacja, towaroznawstwo, agrobiznes, ekonomia, leśnictwo dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie;
- dostosowania programu studiów realizowanych na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, kierunku:

aktywność fizyczna i agroturystyka kwalifikowana, behawiorystyka zwierząt, biokosmetologia, bezpieczeństwo i certyfikacja żywności, bezpieczeństwo i higiena pracy, biologia, doradztwo w obszarach wiejskich, hipologia i jeździectwo, Equine Management and Care, ochrona środowiska, zootechnika dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie;

- dostosowania programu studiów realizowanych na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, kierunki: ogrodnictwo, architektura krajobrazu, zielarstwo i fitoprodukty, ogrodnictwo w języku angielskim lub języku rosyjskim, ochrona roślin i kontrola fitosanitarna dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie;

- dostosowania programu studiów realizowanych na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii, kierunki: dietetyka, biotechnologia, gastronomia i sztuka kulinarna, technologia żywności i żywienia człowieka dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku akademickiego 2019/2020 do wymagań określonych w ustawie.

Senat podjął uchwałę w sprawie:

- zmiany do uchwały nr 37/2018–2019 w sprawie utworzenia stacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe;

- uchylania uchwały nr 40/2018–2019 w sprawie utworzenia stacjonarnych studiów drugiego stopnia na kierunku biodiagnostyka i biokonsulting;
- programu kształcenia w Szkole Doktorskiej „Produkcja żywności o podwyższonych walorach prozdrowotnych”;
- uchwalenia Regulaminu Studiów UP w Lublinie;
- zatwierdzenia wzorów uczelnianych dyplomów ukończenia studiów w UP w Lublinie;

- zatwierdzenia wzoru świadectwa ukończenia studiów podyplomowych w UP w Lublinie.

Senat pozytywnie zaopiniował projekt zarządzenia Rektora dotyczącego organizacji centralnej administracji w uczelni.

JM Rektor oraz prorektorzy ds. studenckich i dydaktyki i ds. organizacji i rozwoju uczelni przedstawili sprawozdanie z działalności uczelni w 2018 r. i wykorzystanych środków własnych uczelni pozostających w ich dyspozycji.

Nominacje ■ Habilitacje ■ Doktoraty

Nadane stopnie naukowe doktora habilitowanego

Wydział Inżynierii Produkcji

- dr inż. Andrzej Tomasz Krzykowski
na podstawie cyklu publikacji „Analiza metod i parametrów suszenia wybranych surowców roślinnych w aspekcie kinetyki procesu i cech jakościowych suszu”
Recenzenci: dr hab. inż. Bogdan Stępień, UP we Wrocławiu; dr hab. inż. Ewa Gondek, SGGW w Warszawie; dr hab. inż. Katarzyna Kozłowicz, UP w Lublinie
17 maja 2019 r.
- dr inż. Agnieszka Starek
na podstawie monografii „Skuteczność innowacyjnych technik obróbki soków warzywnych”
Recenzenci: prof. dr hab. inż. Andrzej Dowgiatto, Polit. Koszal.; prof. dr hab. inż. Marek Opielak, Polit. Lub.; dr hab. Stanisław Rudy, UP w Lublinie
14 czerwca 2019 r.

Wydział Agrobiotechnologii

- dr Małgorzata Haliniarz
na podstawie monografii „Reakcja wybranych agrofitycenozy na zróżnicowane dawki substancji biologicznie czynnych herbicydów”
Recenzenci: dr hab. Roman Kierzek, IOR – PIB w Poznaniu; dr hab. Irena Brzozowska, UWM w Olsztynie; dr hab. Halina Lipińska, UP w Lublinie
26 czerwca 2019 r.

- dr Edyta Paczos-Grzęda
na podstawie cyklu publikacji „Analiza wirulencji *Puccinia coronata* f.sp. *avenae* w Polsce oraz identyfikacja nowych genów odporności na rdzę koronową w dzikich tetra- i heksaploidalnych gatunkach z rodzaju *Avena*”
Recenzenci: prof. dr hab. Jerzy Czembor, IHAR – PIB w Radzikowie; prof. dr hab. Marek Korbas, IOR – PIB w Poznaniu; prof. dr hab. Wanda Kociuba, UP w Lublinie
26 czerwca 2019 r.

Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii

- dr Mariola Samsonowicz
na podstawie cyklu publikacji „Wpływ kationów metali na właściwości wybranych bioaktywnych składników żywności”
Recenzenci: prof. dr hab. Ryszard Amarowicz, IRZiB PAN w Olsztynie; dr hab. Antoni Szumny, prof. UP we Wrocławiu; dr hab. Michał Świeca, prof. UP w Lublinie
26 czerwca 2019 r.

Bożena Denisow

NOWO
MIANOWANY
PROFESOR

Prof. dr hab. Bożena Denisow urodziła się w Lublinie. Ukończyła Liceum Ogólnokształcące im. Unii Lubelskiej oraz studia na kierunku ogrodnictwo na Wydziale Ogrodniczym Akademii Rolniczej w Lublinie.

Po studiach przez krótki okres zatrudniona była jako asystent stażysta i asystent w Zakładzie Ekologii Roślin UMCS w Lublinie. Pracę na Akademii Rolniczej w Lublinie rozpoczęła w roku 1996. Stopień doktora uzyskała w roku 2001 na podstawie rozprawy pt. „Wpływ stopnia zapylenia kwiatów na jakość owocowania 8 odmian porzeczki czarnej (*Ribes nigrum* L.)”. Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa uzyskała w roku 2011 na wniosek Rady Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie na podstawie rozprawy pt. „Pollen production of selected ruderal plant species in the Lublin area” oraz oceny dorobku naukowego. Nominację na profesora nauk rolniczych otrzymała z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej 17 maja 2019 r.

W działalności naukowej profesor Bożena Denisow zajmuje się określaniem wymogów zapylania roślin, biologią kwitnienia, nektarowaniem i pyleniem roślin oraz ewaluacją zasobów pokarmowych (nektaru i pyłku) w różnego typu fitocenozach. Jej badania

przyczyniły się do poznania wymogów zapylania odmian porzeczki czarnej, najważniejszego krajowego krzewu jagodowego w początkach lat 90. ubiegłego wieku. Istotnym novum badań było ustalenie, że najefektywniejszym zapylaczem na plantacji porzeczki czarnej jest pszczoła miodna, ale ważną rolę w zapylaniu odgrywają także dzikie owady pszczołowe (np. z rodzaju *Bombus*), pod warunkiem ich odpowiedniej liczebności na plantacji w trakcie kwitnienia krzewów. Profesor Denisow zajmowała się również zagadnieniami związanymi z kwitnieniem i zapylaniem gatunków sadowniczych mniej znanych (*Chaenomeles* spp., *Cydonia*, *Sambucus nigra*).

Elementem nowatorskim prowadzonych przez profesor Denisow badań było przedstawienie wydajności pyłkowej aż 66 gatunków występujących w zbiorowiskach ruderalnych na tle stosunków glebowych z uwzględnieniem procesów naturalnie zachodzących w środowisku. Po raz pierwszy przedstawiła ona przestrzenno-czasowe fluktuacje zasobów pyłkowych fitocenoz oraz określiła wpływ sukcesji wtórnej na zmienność zasobów pyłkowych płatów w kolejnych sezonach. Dowiodła, że preferencje entomofauny w stosunku do ilości dostarczanego pożytku pyłkowego oraz cech jakościowych pyłku są zróżnicowane. Rezultaty tych badań są istotne w kontekście doboru najcenniejszych gatunków na

Fot. Zespół Multimedialny Prezydenta RP

pastwiska pokarmowe dla pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających w celu efektywnego wzbogacenia pożytków pyłkowych zbilansowanych ilościowo i jakościowo.

Profesor Denisow, wykorzystując zaawansowane analizy statystyczne, określiła czynniki wpływające na rozmieszczenie i różnorodność flory pożytkowej w krajobrazie oraz wykazała, że pomimo dużego bogactwa gatunkowego stopień pokrycia transektów przez gatunki pożytkowe jest niski, a gatunki te wypierane są przez trawy oraz inne rośliny wiatropylne. Wskazała, że na siedliskach antropogenicznych poważnym problemem wpływającym na spadek różnorodności gatunkowej flory jest wypieranie gatunków pożytkowych przez elementy flory obcej/inwazyjnej. Badania bioróżnorodności flory pożytkowej oraz badania produktywności pożytkowej gatunków mają ważny wymiar poznawczy, mają też wymierne korzyści aplikacyjne, są to bowiem dane przydatne dziesiątkom tysięcy pszczelarzy w Polsce. Nowym kierunkiem badań realizowanym aktualnie przez zespół profesor Denisow we współpracy z pracownikami UJ w Krakowie są analizy dotyczące powiązania jakości diety pyłkowej z kondycją pszczoły miodnej i murarki ogrodowej. Profesor jest również współautorem „Narodowej Strategii Ochrony Owadów Zapylających”.

Profesor Denisow obecnie realizuje także krajowy projekt badawczy finansowany przez NCBiR w ramach konkursu BIOSTRATEG III – „Zintegrowana strategia dla reaktywacji polskiej hodowli pszenicy heterozyjnej”. Zespół pod jej kierunkiem opracowuje biologię kwitnienia oraz pylenia i produktywności pyłkowej genotypów pszenicy w celu wskazania komponentów rodzicielskich męskich o dużej produktywności pyłkowej oraz funkcjonalności pyłku (długiej żywotności). Wymienione cechy są kluczowe dla powodzenia hodowli heterozyjnej pszenicy.

Dorobek publikacyjny profesor Denisow liczy łącznie ok. 215 pozycji i obejmuje 73 oryginalne prace twórcze (w tym ok. 45 z IF), 1 monografię, 1 dokumentację projektową oraz wiele doniesień konferencyjnych i artykułów popularnonaukowych. Jej prace ukazały się w takich czasopismach jak „Planta”, „Protoplasma”, „PloS One”, „Journal of the Science of Food and Agriculture”, „Journal of Apicultural Research”, „Flora”, „Plant Species Biology”, „Acta Botanica Croatica”.

Wypromowała dwóch doktorów, a obecnie jest promotorem w kolejnym przewodzie doktorskim. Wypromowała wielu magistrów,

inżynierów i licencjatów. Od 2002 r. sprawuje opiekę naukową nad Studenckim Kołem Naukowym Biologów.

Pełniła funkcję recenzenta w trzech postępowaniach habilitacyjnych oraz dwóch przewodach doktorskich. Była recenzentem kilkudziesięciu prac naukowych w czasopismach o zasięgu międzynarodowym ze wskaźnikiem IF. Powołana została również przez Komisję Europejską jako ekspert do oceny wniosków złożonych w ramach Projektu Ramowego Unii Europejskiej H2020-SFS-2018-2.

Brała udział w pobytach szkoleniowych na Uniwersytecie w Reading w Anglii, Lwowskim Uniwersytecie Narodowym im. Iwana Franki oraz na Uniwersytecie w Kordobie w Hiszpanii.

Czynnie uczestniczy w strukturach organizacyjnych uczelni. Aktualnie pełni funkcję prodziekana ds. studenckich i dydaktyki Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie. Pełniła także funkcję kierownika Pracowni Biologii Roślin Ogródniczych UP w Lublinie (od 2002 do lipca 2017), aktualnie sprawuje funkcję kierownika Katedry Botaniki i Fizjologii Roślin UP w Lublinie oraz jednocześnie kierownika Zakładu Biologii Roślin. Była przewodniczącą i nadal jest członkiem wielu komisji wydziałowych i uczelnianych.

Profesor Denisow pełni funkcję redaktora naczelnego „Acta Agrobotanica”, czasopisma Polskiego Towarzystwa Botanicznego (lista MNIŚW; baza Scopus). W latach 2013–2014 była członkiem Rady Redakcyjnej Acta Agrobotanica oraz redaktorem tematycznym tego czasopisma. Obecnie jest członkiem Rady Redakcyjnej czasopisma „Silva Fennica” (IF 1,950). Była również członkiem Komitetu Redakcyjnego Wydawnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (2015–2017).

Aktywnie działała w towarzystwach naukowych. Wygłaszała wykłady na zebraniach naukowych m.in. Polskiego Towarzystwa Nauk Agronomicznych, Polskiego Towarzystwa Botanicznego, Polskiego Towarzystwa Nauk Ogródniczych. Jest członkiem krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych – członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Botanicznego, członkiem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, Pszczelniczego Towarzystwa Naukowego, International Bee Research Association oraz COLOSS.

Została uhonorowana nagrodami za działalność naukową i organizacyjną, m.in. za rozprawę doktorską oraz habilitacyjną od Rektora UP w Lublinie. ■

Krzysztof Józwiakowski

Profesor Krzysztof Józwiakowski studia wyższe ukończył w 1995 r. na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie, uzyskując tytuł zawodowy magistra geografii – specjalność hydroklimatologia.

Stopień doktora nauk rolniczych w zakresie inżynierii rolniczej o specjalności inżynieria środowiska – oczyszczanie ścieków i ochrona wód uzyskał w 2000 r. na Wydziale Techniki Rolniczej Akademii Rolniczej w Lublinie, a stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie ochrona i kształtowanie środowiska, o specjalności gospodarka wodno-ściekowa otrzymał w 2012 r. na Wydziale Inżynierii Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Działalność naukową rozpoczął w 1995 r. pracą na stanowisku asystenta (1995–2000) w Katedrze Melioracji i Budownictwa Rolniczego na Wydziale Techniki Rolniczej AR w Lublinie. W następnych latach (2001–2016) pracował w tej jednostce jako adiunkt. W roku 2017 został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Katedrze Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. W latach 2006–2015 pełnił funkcję kierownika Laboratorium Analityki Wód i Ścieków, a od 2015 r. jest kierownikiem Zakładu Inżynierii Ekologicznej oraz Katedry Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji.

Od początku kariery naukowej główne zainteresowania badawcze profesora dotyczą inżynierii środowiska, szczególnie metod optymalizacji efektywności usuwania zanieczyszczeń ze ścieków bytowych. Jego działalność naukowa wiąże się bezpośrednio z działalnością wdrożeniową. Efektem prac badawczych profesora jest opracowanie naukowych podstaw i wdrożenie technologii oczyszczania ścieków w hybrydowych systemach hydrofitowych, która znalazła bezpośrednie zastosowanie w wielu gminach w Polsce oraz na terenie dwóch parków narodowych (Roztoczański Park Narodowy, Poleski Park Narodowy). Ponadto w ramach prowadzonych badań profesor wraz ze swoim zespołem opracował szereg dodatkowych rozwiązań technologicznych pozwalających na optymalizację funkcjonowania małych oczyszczalni ścieków.

W jego dorobku naukowym można wyróżnić pięć głównych nurtów badawczych obejmujących badania:

- niezawodności i efektywności usuwania zanieczyszczeń ze ścieków w systemach hydrofitowych;
- możliwości wykorzystania biomasy roślin z oczyszczalni hydrofitowych do celów energetycznych;
- przydatności P-filtrów do usuwania fosforu ze ścieków;
- możliwości zastosowania nadtlenu wodoru (H_2O_2) do optymalizacji efektów usuwania azotu amonowego ze ścieków;
- przydatności instalacji do odwadniania osadów ściekowych z oczyszczalni przydomowych.

Profesor Krzysztof Józwiakowski swoje prace badawcze realizuje w ramach różnych zespołów, złożonych z pracowników Katedry Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, jak również badaczy z innych ośrodków naukowych z Polski i z zagranicy. Ponadto współpracuje ze specjalistami z ośrodków zagranicznych, takich jak: Research Centre for Water Technologies (Tunis, Tunezja), IRI-DRA (Florencja, Włochy), China Agricultural University (Pekin), Polytechnic Institute of Beja (Portugalia), GIRO, Institute of Research and Technology, Food and Agriculture – IRTA (Barcelona, Hiszpania).

Przy realizacji prac badawczych i wdrożeniowych dotychczas współpracował z wieloma jednostkami z otoczenia społeczno-gospodarczego.

Dorobek naukowy profesora obejmuje 234 pozycje, w tym 116 prac oryginalnych, 11 monografii lub rozdziałów w monografiach, 2 patenty, 1 wzór użytkowy, 7 publikacji popularnonaukowych oraz 97 innych prac naukowych i komunikatów konferencyjnych. Dotychczas w czasopismach z listy Journal Citation Report ukazały się jego 44 oryginalne prace naukowe. Indeks Hirscha wynosi 10, IF = 61,095, a liczba cytowań publikacji – 278 (186 bez autocytowań).

Profesor odbył liczne staże naukowe w zagranicznych i krajowych ośrodkach naukowych, m.in. w: Wageningen University & Research (Holandia), Instituto Politécnico de Beja (Portugalia), Institute of Agriculture and Food Research and Technology – Institut Recerca i Tecnologia Agroalimentàries – IRTA (Barcelona, Hiszpania), a także w Zakładzie Inżynierii Ekologicznej i Oczyszczania Ście-

NOWO MIANOWANY PROFESOR

Fot. Karolina Józwiakowska

ków w Rolnictwie Instytutu Melioracji i Kształtowania Środowiska AR we Wrocławiu oraz w Katedrze Inżynierii Sanitarnej i Gospodarki Wodnej UR w Krakowie.

Profesor był kierownikiem 3 projektów badawczych, w tym jednego finansowanego przez Komitet Badań Naukowych, jednego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz jednego realizowanego w ramach Wsparcia Regionalnej Sieci Współpracy B+R na zlecenie Departamentu Gospodarki i Innowacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie. Był również kierownikiem 7 tematów naukowo-badawczych finansowanych przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, jak również kierownikiem 24 innych tematów B+R, autorem opinii oraz ekspertyz zleczanych przez instytucje zewnętrzne.

Obecnie profesor jest kierownikiem 2 projektów naukowych dotyczących organizacji konferencji międzynarodowych. Pierwszy z nich to projekt Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z zakresu działalności upowszechniającej naukę nr 783/P-DUN/2018 (2018–2019) pod nazwą „Organizacja I Międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Ecological and Environmental Engineering”, Kraków 26–29 czerwca 2018 r., realizowany w ramach zadania „Organizowanie lub udział w przedsięwzięciach upowszechniających, promujących i popularyzujących osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne w kraju lub za granicą”; drugi to projekt Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej nr PPI/AP-M/2018/1/00012/U/001 (2018–2020), pod nazwą „Organizacja IX Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej pt. Environmental Engineering, Photogrammetry, Geoinformatics – Modern Technologies and Development Perspectives”, 17–20.09.2019, Lublin, realizowany w ramach programu Akademickie Partnerstwa Międzynarodowe.

Profesor Krzysztof Józwiakowski bardzo aktywnie uczestniczy w pracach organizacyjnych zarówno w macierzystej uczelni, jak i poza nią. Pełni funkcję kierownika Zakładu Inżynierii Ekologicznej oraz Katedry Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji na Wydziale Inżynierii Produkcji UP w Lublinie. Ponadto jest członkiem Komisji ds. Kadr na Wydziale Inżynierii Produkcji oraz członkiem Wydziałowego Zespołu ds. Oceny Jakości Prac Dyplomowych. Od wielu lat jest zastępcą prezesa Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej oraz przewodniczącym Koła Specjalistów Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych – Oddział w Lublinie przy UP w Lublinie.

Jest redaktorem tematycznym działu gospodarka wodno-ściekowa czasopisma „Journal of Water and Land Development” oraz członkiem rady naukowej: „Journal of Ecological Engineering”, jak również „Teka Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego OL PAN”. Był promotorem w dwóch zakończonych przewodach doktorskich, a obecnie jest opiekunem naukowym w dwóch otwartych przewodach doktorskich.

Profesor Krzysztof Józwiakowski ma uznaną pozycję w świecie naukowym zarówno w kraju, jak i za granicą. Dotychczas był recenzentem w 6 przewodach habilitacyjnych oraz 4 przewodach doktorskich, jak również był recenzentem kilkunastu prac naukowych w czasopismach z list A i B MNiSW.

Profesor jest inicjatorem i organizatorem licznych konferencji naukowo-technicznych, zarówno ogólnopolskich, jak i międzynarodowych, w tym wielu konferencji przeznaczonych dla studentów, doktorantów i młodych pracowników nauki. W latach 2010–2013 był opiekunem sekcji Technologia wody i ścieków, funkcjonującej w ramach koła naukowego Inżynieria Środowiska, a od 2013 r. jest opiekunem SKN Gospodarki Wodno-Ściekowej. Przez wiele lat wspólnie ze studentami z koła naukowego prezentował różne projekty podczas Lubelskiego Festiwalu Nauki.

W roku 2009 profesor Krzysztof Józwiakowski brał czynny udział w uruchomieniu kierunku inżynieria środowiska, a w 2015 r. był inicjatorem utworzenia specjalności gospodarka wodno-ściekowa na II stopniu studiów tego kierunku. Od 2017 r. jest ekspertem Polskiej Komisji Akredytacyjnej w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych; dziedzina – nauki rolnicze; dyscyplina – ochrona i kształtowanie środowiska. W 2019 r. został powołany przez JM Rektora UP w Lublinie na przewodniczącego rady dyscypliny naukowej inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka.

Działalność naukowa i organizacyjna profesora przyczyniła się do stworzenia szkoły naukowej, którą tworzą doktoranci i pracownicy Katedry Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, zajmujący się problemami gospodarki wodno-ściekowej na terenach wiejskich oraz na obszarach chronionych.

Za dotychczasową działalność naukową profesor Krzysztof Józwiakowski otrzymał 5 nagród rektora UP w Lublinie oraz nagrodę trzeciego stopnia przyznaną przez Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał mu Medal Brązowy za Długoletnią Służbę. ■

Łowiectwo – za czy przeciw?

W Polsce, jak w większości krajów Europy, gospodarka łowiecka prowadzona jest przez myśliwych hobbystów zrzeszających się w różnego typu organizacjach łowieckich.

Moja [tj. prof. dr. hab. Leszka Drozda – przyp. red.] przygoda z łowiectwem trwa już dosyć długo, dr Katarzyny Tajchman krócej. Obydwoje łączymy hobby z pracą naukowo-dydaktyczną związaną z badaniami nad zarządzaniem populacjami zwierząt łownych.

W tym czasie rozwijaliśmy się nie tylko jako pracownicy naukowcy, ale również jako adepci sztuki myśliwskiej. Szybko zrozumieliśmy, że być myśliwym to przede wszystkim być kimś, kto kocha przyrodę, tradycję, kulturę łowiecką i dobre towarzystwo kolegów myśliwych. Jednocześnie, związani zawodowo i naukowo z łowiectwem, uczeni byliśmy spojrzenia na gospodarkę łowiecką jako na zarządzanie populacjami zwierząt łownych zgodnie z zasadami ekologii oraz zasadami racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej i rybackiej (art. 1 ustawy Prawo łowieckie). I tak wychowani traktujemy swój związek z łowiectwem jako hobby, które jednak musi być podporządkowane twardym

zasadom funkcjonowania przyrody i które wymaga ogromnej pracy, ale też i bardzo dużej wiedzy.

Przeciętnemu obywatelowi trudno jest zrozumieć te racje. Z jednej strony powszechnie występująca w literaturze i sztuce antropomorfizacja powoduje, że od dziecka człowiek postrzega zwierzęta jako istoty widzące i czujące otaczający je świat tak jak on sam. Z drugiej rzetelnie zrobione filmy przyrodnicze poprzedzane są napisami ostrzegającymi, że w filmie mogą występować sceny drastyczne. Sytuacja ta doprowadziła do wychowania pokolenia ludzi nieznających i nierozumiejących praw rządzących przyrodą. Do takich osób bez problemów dotrą różnego typu celebryci i pseudoekolodzy z tezami niewymagającymi argumentacji naukowej, często z wykorzystaniem manipulacji językowych. Człowiek myślący racjonalnie, z udokumentowanymi naukowo tezami pozbawiony jest takich szans,

tym bardziej, że ma dużo mniejsze możliwości przebicia się ze swoimi poglądami w środkach masowego przekazu. Racjonalnemu pojmowaniu tego, co robimy, powinna przyświecać zasada, że zanim przeważy głos serca, powinniśmy dopuścić rozum do głowy. Jak pisał poeta: „serce i rozum – jedno kochające, a drugie mądre”. I dlatego powinniśmy mądrze kochać to, co nas otacza, używając rozumu. Kochać z głową, pełną solidnej wiedzy przyrodniczej, a nie medialnej papki.

Cele łowiectwa definiuje ustawa Prawo łowieckie. Należą do nich ochrona, zachowanie różnorodności i gospodarowanie populacjami zwierząt łownych, ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego na rzecz poprawy warunków bytowania zwierzyny, uzyskiwanie możliwie wysokiej kondycji osobniczej oraz właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego. Kolejny cel, niezwiązany bezpośrednio z gospodarką łowiecką, to spełnianie potrzeb społecznych w zakresie uprawiania myślistwa, kultywowania tradycji oraz krzewienia etyki i kultury łowieckiej. Realizacja tych celów związana jest z pasją, która wymaga od myśliwych dużej wiedzy na temat szeroko rozumianej ekologii gatunków łownych.

Będąc członkiem Polskiego Związku Łowieckiego od 1980 r., miałem okazję poznać wielu wspaniałych ludzi, którzy łączyli pasję łowiecką z dużą kulturą osobistą, ogromną wiedzą i miłością do przyrody. Polowania

w towarzystwie takich ludzi były dla mnie, wówczas młodego człowieka, wspaniałymi lekcjami zakończonymi zawsze ogniskiem lub spotkaniem na kwaterze, w czasie których wysłuchiwałem wspaniałych, barwnych, niekiedy podbarwianych, co tylko dodawało im uroku, opowieści. Takie polowania pozostają w pamięci do końca życia. Będąc myśliwym, mogę również czerpać z bogatych tradycji polskiego łowiectwa, ojczyzno języka, rodzimej kultury, cieszyć się towarzystwem dobrego psa przyjaciela, czy wreszcie założyć ubranie myśliwskie i wyjąć z szafy broń. Satysfakcję sprawia mi też przekazywanie zdobytej wiedzy i wychowywanie w podobny sposób swoich pracowników i studentów.

Łowiectwo to również bogaty dorobek kulturowy zapisany w rzeźbie, malarstwie czy w licznych wydawnictwach książkowych. Myślistwo to także, co dla nas jako pracowników naukowych bardzo ważne, dorobek wielu pokoleń naukowców zajmujących się badaniami w tej dziedzinie. Z historią łowiectwa związany jest „Sylwan”, najstarsze w Polsce leśne czasopismo naukowe, w którym ukazują się prace z zakresu łowiectwa. Zostało założone w 1820 r. w Warszawie. Obecnie znajduje się na liście A MNiSW, co jest ważne dla pracowników naukowych publikujących tam swoje prace. Również pierwsze książkowe opracowania naukowe z zakresu łowiectwa ukazały się w I poł. XIX w. W roku 1823 opublikowana została „Nauka łowiectwa” Ignacego Bobiatyńskiego, dzieło określane jako „jasna gwiaz-

da na firmamencie łowieckiego piśmiennictwa naszego”.

Dla praktyków najważniejsze są natomiast działania związane z realizacją zadań objętych szeroko rozumianą gospodarką łowiecką. Ten aspekt podkreślamy zawsze na zajęciach ze studentami. Staramy się przekazać im wiedzę niezbędną do zrozumienia zjawisk zachodzących w przyrodzie i miejsca współczesnego łowiectwa. Studenci muszą zrozumieć, że gospodarka łowiecka polega na takim kształtowaniu struktur populacyjnych, by osiągnąć zamierzoną liczebność i produktywność sterowanej przez nas populacji. I by spełniało się marzenie wielu ekologów wyrażone w ważnym przesłaniu sformułowanym w 1963 r. przez uczonego amerykańskiego Eugene Oduma, który twierdził, że „gdyby zmiany wywołane w przyrodzie przez człowieka były adekwatne do jego wiedzy o ekosystemach oraz zgodne z poczuciem moralnej za nie odpowiedzialności, wówczas realizowana obecnie koncepcja nieograniczonej eksploatacji zasobów naturalnych musiałaby ustąpić miejsca koncepcji nieograniczonej pomysłowości w dziele utrzymania i cyklicznego odnawiania się tych zasobów”.

Polscy myśliwi zrzeszeni w Polskim Związku Łowieckim to specyficzna grupa hobbyistów. Jest wyraźna różnica pomiędzy myśliwym a na przykład numizmatykiem, filatelistą czy wędkarzem. Myśliwi uprawiają swoje hobby, poświęcając czas na zajęcia związane z gospodarką łowiecką, której cele zapisane są w ustawie Prawo łowieckie. Ponoszą przy tym wszystkie koszty, łącznie z płaceniem za szkody wyrządzane przez zwierzynę. Realizują ogromny plan pozyskania zwierzyny, wpisany w roczne i wieloletnie plany łowieckie. Zatwierdzane są one przez przedstawiciela

administracji państwowej, czyli nadleśniczego nadleśnictwa, na którego terenie znajdują się obwoady, dla których te plany są sporządzane. Mówiąc najprościej: myśliwi realizują zadania będące częścią gospodarki narodowej. A jest to ogromne zadanie. W polskich łowiskach bytuje prawie 20 000 łosi, 240 000 jeleni, 21 000 danieli, ponad 870 000 saren i prawie 200 000 dzików (przed epidemią ASF było ich ok. 280 000). Populacje te zwiększają swoją liczebność każdego roku w zależności od gatunku, minimalnie o ok. 20% u jeleniowatych, maksymalnie o 110–140% u dzików. Aby utrzymać takie populacje w optymalnych dla środowiska zagęszczeniach konieczny jest odstrzał w wielkości szacowanego przyrostu zrealizowanego. Łatwo sobie wyobrazić, co by się stało, gdyby wprowadzić w życie postulaty „ekologów” i „przyjaciół” zwierząt. Przecież oni za nic nie odpowiadają, a myśliwi i leśnicy tak.

Co myśliwi mają w zamian? Pogardę części społeczeństwa, polityków, niestety również czasami przedstawicieli nauki. Krytycy myślistwa unikają przy tym merytorycznej dyskusji, wybierając demagogiczne hasła, gdyż zdają sobie sprawę, że łatwiej dotrzeć w ten sposób do przeciętnego, jak wyżej wspomniałem, specyficznie wyedukowanego odbiorcy.

Chcielibyśmy zachęcić całą społeczność akademicką do sięgania po najnowsze opracowania z dziedziny łowiectwa. Warto od czasu do czasu przejrzeć aktualne artykuły i przybliżyć sobie wiedzę z czasopism popularnonaukowych takich jak „Łowiec Lubelski”, „Brac Łowiecka”, gdzie zamieszczane są dostępne dla każdego czytelnika artykuły na temat ekologii, biologii czy behawioru zwierząt łownych, a także aktualnych problemów myślistwa.

Leszek Drozd, Katarzyna Tajchman

Fot. Katarzyna Tajchman

Dyplomy

Uroczystość wręczenia dyplomów lekarza weterynarii odbyła się 29 czerwca 2019 r. Dyplom uzyskało 139 osób.

Dziekani Andrzej Wernicki i Iwona Puzio wręczali dyplomy absolwentom

Prorektor Halina Buczkowska odznaczająca absolwentów Honorową Odznaką UP

Krótkie przemówienia wygłosili dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej prof. dr hab. Andrzej Wernicki i opiekun roku prof. dr hab. Krzysztof Tomczuk. Wykład „Aspekty prawne wykonywania zawodu lekarza weterynarii” przedstawił dr hab. Piotr Listos. Absolwenci złożyli przyrzeczenie lekarza weterynarii.

Prorektor ds. studenckich i dydaktyki prof. dr hab. Halina Buczkowska wręczyła dyplomy lekarzom weterynarii, którzy ukończyli studia z najwyższą średnią. Byli to Bartosz Połec i Konrad Połec. Wręczyła także Honorową Odznakę UP w Lublinie i nagrody ufundowane przez władze uczelni i wydziału, które otrzymali: Bartosz Połec, Konrad Połec, Patrycja Karp, Paulina Jasina, Karolina Cholewa, Donata Tokarska, Dominika Skalska, Oliwia Mgłosiek, Damian Koc, Karolina Mielczarek, Karolina Rubas.

Ponadto nagrody absolwentom przekazali prezes Rady Lubelskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej lek. wet. Tomasz Górski, lek. wet. Paulina Surdek – od firmy Biowet Puławy, przedstawiciel firmy Royal Canin Michał Pawluk, prof. dr hab. Ryszard Bobowiec, prof. dr hab. Krzysztof Szkucik, prof. dr hab. Renata Urban-Chmiel.

Red.

Fot. Maciej Niedziółka

Międzynarodowa Konferencja
„Instytucjonalna organizacja wypasu”

Jubileusz 45-lecia pracy profesora Tomasza M. Gruszeckiego

Na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie 5 czerwca 2019 r. odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Międzynarodowa Szkoła Owczarska – Instytucjonalna organizacja wypasu”. Organizacji konferencji podjęli się pracownicy Instytutu Hodowli Zwierząt i Ochrony Bioróżnorodności przy współpracy Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa oraz Regionalnego Związku Hodowców Owiec i Kóz w Lublinie. Międzynarodowe spotkanie środowisk owczarskich zostało połączone z jubileuszem pracy twórczej profesora Tomasza M. Gruszeckiego. W dniu poprzedzającym konferencję odbył się panel dyskusyjny, w którym oprócz gospodarzy wzięli także udział przedstawiciele środowisk naukowych oraz związków hodowców owiec z Polski, Czech, Słowacji, Islandii oraz Iraku. Podczas spotkania dyskutowano nad wypracowaniem wspólnych działań zmierzających do rozwoju owczarstwa w Europie Środkowej.

Konferencję, odbywającą się w gmachu Agro II UP w Lublinie, poprowadzili dr hab. Andrzej Junkuszew, prof. nadzw. UP oraz dr inż. Paulina Nazar. Wśród prowadzących byli także przewodniczący poszczególnych sesji: prof. dr hab. Czesława Lipecka, prof. dr hab. Jędrzej Krupiński, dr inż. Monika Greguła-Kania oraz dr inż. Wiktor Bojar.

Problematyka wykładów dotyczyła szeroko pojętej tematyki związanej z instytucjonalną organizacją wypasu. Prelegentami byli naukowcy reprezentujący środowiska naukowe zajmujące się problematyką wykorzystania owiec w czynnej ochronie przyrody z Polski, Czech, Słowacji, Islandii oraz Iraku: dr hab. Andrzej Junkuszew, prof. UP, prof. dr hab. Milan Margetin (Slovak University of Agriculture in Nitra), dr Michał Milerski (Institute of Animal Science, Prague – Uhřetěves), prof. dr hab. Björn Þorsteinsson (Agricultural University of Iceland, Hvanneyri) oraz dr Mumtaz Mati Mansour Kasha (Ministry of Higher Education and Scientific Research, Erbil).

Konferencja umożliwiła dyskusję, wymianę wiedzy oraz doświadczeń, a także zawiązanie i

umacnianie współpracy pomiędzy naukowcami reprezentującymi różne uczelnie i instytucje naukowe, związkami hodowców, rolnikami oraz przedsiębiorcami. Po zakończeniu części wykładowej odbyły się uroczystości związane z obchodami 45 lat pracy twórczej prof. dr. hab. Tomasza M. Gruszeckiego.

Profesor dr hab. Tomasz M. Gruszecki podjął pracę w Zakładzie Hodowli Owiec, Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej Akademii Rolniczej w Lublinie w 1972 r. jako student V roku Wydziału Zootechnicznego. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych uzyskał decyzją Rady Wydziału Zootechnicznego AR w Lublinie w 1980 r. Tematem pracy doktorskiej był „Wpływ wczesnego użytkowania rozplodowego jarek owcy nizinnej na ich rozwój i produktywność”. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki uzyskał w 1991 r. na podstawie kolokwium habilitacyjne i rozprawy pt. „Określenie przydatności maciorek polskiej owcy nizinnej w typie owcy uhruskiej do krzyżowania towarowego z trykami ras mięsnych”. Tytuł naukowy profesora nauk rolniczych otrzymał w 1998 r. W ramach doskonalenia umiejętności zawodowych odbył szereg staży, m.in.: w Zakładzie Hodowli Owiec Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej Akademii Rolniczej w Poznaniu, w Okręgowym Związku Hodowców Owiec w Lublinie oraz w dwóch uniwersytetach amerykańskich: Pennsylvania State University i South Dakota State University. Zainteresowania badawcze prof. Tomasza M. Gruszeckiego dotyczą głównie owiec i koncentrują się na zagadnieniach mięsnego użytkowania tych zwierząt, problematyki związanej z rozrodem, a w ostatnich 15 latach tematyki związanej ze zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich oraz wykorzystaniem małych przeżuwaczy w ochronie przyrody. Na początku lat 80. rozpoczął badania nad krzyżowaniem międzyrasowym z wykorzystaniem tryków różnych ras mięsnych, m.in. suffolk i berrichonne du cher. Badania nad krzyżowaniem towarowym zapoczątkowały prace nad tworzeniem populacji owcy uhrsu-

Prof. Tomasz M. Gruszecki

skiej. Wyniki badań z tego zakresu pozwoliły na wytworzenie dwóch plenno-mięsnych linii syntetycznych owiec bcp i scp. Należy podkreślić, że owce obu linii syntetycznych były nagradzane zarówno na krajowych wystawach zwierząt hodowlanych w Poznaniu oraz regionalnych wystawach zwierząt hodowlanych odbywających się w ODR Sitno, uzyskując wielokrotnie tytuł championa wystaw.

Prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki dużą część swojej pracy naukowej poświęcił pracom badawczym i hodowlanym, zmierzającym do zwiększenia ilości żywca jagnięcego, m.in. był prekursorem w Polsce zastosowania techniki ultrasonograficznej do przyżyciowego szacowania składu tkankowego owiec. Efektem wspomnianych badań było opracowanie równań regresji wielokrotnej, umożliwiające szacowanie składu tkankowego żywych zwierząt w oparciu o pomiary ultrasonograficzne. W kolejnych pracach z zakresu użyteczności mięsnej Profesor koncentrował się na jakości tkanki mięśniowej. W ramach wspomnianej tematyki warto zwrócić uwagę na podjęte w latach 90. i kontynuowane nadal badania dotyczące wpływu różnych czynników na zawartości kwasów tłuszczowych w tkance mięśniowej jagniąt. W roku 1999 prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki rozpoczął badania nad produkcją żywca jagnięcego w warunkach chowu ekstensywnego. Trzeba podkreślić, że podjęta tematyka badań pomimo wielu lat od ich rozpoczęcia nie straciła, a nawet zyskała na aktualności. Powiązane jest to z polityką dotyczącą ochrony środowiska przyrodniczego, co jest jednym z priorytetów w Unii Europejskiej w ostatnich latach. Doskonale w ten trend wpisuje się wykorzystanie małych przeżuwaczy do pielęgnacji krajobrazu w rejonach objętych koncepcją zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Pozwala to także pozyskać surowce mogące być podstawą produkcji wyrobów regionalnych.

Efektem działalności naukowej prof. dr hab. Tomasza M. Gruszeckiego jest 296 publikacji naukowych, 25 grantów badawczych. Należy podkreślić, że wyniki prowadzonych przez Profesora badań były wielokrotnie prezentowane na sympozjach i konferencjach krajowych oraz zagranicznych i wywoływały duże zainteresowanie.

Prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki jako nauczyciel akademicki jest wychowawcą wielu pokoleń studentów. Efektem działalności związanej z kształceniem kadr naukowych jest promotorstwo pięciu przewodów doktorskich. Jest autorem bądź współautorem wielu

skryptów oraz podręczników akademickich. Był także organizatorem tworzonych w latach 1994–95 studiów doktoranckich oraz współautorem ramowego programu tych studiów. Dowodem uznania środowiska akademickiego dla zasług oraz postawy Profesora jest powierzenie mu zarówno na macierzystej uczelni, jak i na forum krajowym wielu funkcji, m.in.: członka Rady Doskonałości Naukowej w kadencji 2019–2023, czł. Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych w kadencji 2017–2020, zastępcy dyrektora Instytutu Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej Wydziału Zootechnicznego AR w Lublinie, prodziekana (1995–1997) i dziekana (1996–2002) Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej w Lublinie, kierownika Katedry Hodowli Małych Przeżuwaczy i Doradztwa Rolniczego UP w Lublinie (od 2002) oraz dyrektora Instytutu Hodowli i Ochrony Bioróżnorodności Zwierząt UP w Lublinie (od 2017). Prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki jest także wiceprezesem Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, wiceprzewodniczącym Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN, członkiem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz EAAP. Zaangażowanie w praktykę rolniczą jest realizowane poprzez prowadzenie wykładów, szkoleń i pokazów dla hodowców i producentów owiec oraz kóz. Od wielu kadencji jest członkiem zarządu Regionalnego Związku Hodowców Owiec w Lublinie, gdzie pełni funkcję wiceprezesa, pełnił także funkcję członka Rady Hodowlanej Polskiego Związku Owczarskiego. Profesor Tomasz M. Gruszecki wielokrotnie brał udział także w pracach Komisji Wyceny Owiec na krajowych i okręgowych wystawach zwierząt hodowlanych oraz na aukcjach zwierząt hodowlanych.

Za swoją działalność został wyróżniony wielokrotnie nagrodami rektora AR i UP w Lublinie, nagrodą III° Izby Wełny w Gdyni w kategorii prac naukowych, a ponadto Honorową Odznaką AR w Lublinie, Odznaką Zasłużony Pracownik Rolnictwa, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Złotym Medalem za Długoletnią Służbę, Medalem im. Profesora Tadeusza Vetulaniego.

Świętując jubileusz 45 lat pracy twórczej, podkreślając zasługi Pana Profesora, życzymy mu wielu sukcesów w pracy zawodowej oraz w życiu osobistym.

Andrzej Junkuszew
Fot. Maciej Niedziółka

Konferencja naukowa

„Rasy rodzime w ochronie przyrody i produkcji żywności prozdrowotnej”. Jubileusz pracy dr hab. Anny Szymanowskiej

Konferencja, o której mowa odbyła się 6 czerwca br. w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie oraz na terenie Gminy Skierbieszów. Celem było podsumowanie i upowszechnienie wyników projektu „Kierunki wykorzystania oraz ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego rozwoju” realizowanego w ramach programu BIOSTARTEG m.in. w UP w Lublinie. W spotkaniu uczestniczyli pracownicy naukowcy reprezentujący praktycznie wszystkie polskie ośrodki akademickie oraz wójtowie i pracownicy urzędów gmin z województwa lubelskiego i ościennych, na terenie których realizowany jest projekt.

Pierwsza część konferencji odbyła się w Lublinie, wygłoszone zostały cztery referaty plenarne w których przedstawiono praktyczne i wymierne aspekty fazy badawczej projektu. Następnie uczestnicy udali się na teren gminy Skierbieszów. W miejscowości Hłowiec odbyła się, bardzo ciekawa dla uczestników, terenowa sesja, podczas której zaprezentowano „botaniczne i zootechniczne” efekty wypasu bydła białogrzbieatego, który prowadzony był jako forma czynnej ochrony obszarów Natura 2000.

Kolejną częścią, zrealizowaną w Urzędzie Gminy Skierbieszów, była interesująca sesja seminaryjno-wykładowa poświęcona przydatności technologicznej, walorom odżywczym i prozdrowotnym surowców i produktów pozyskiwanych od rodzimych ras bydła, świń i owiec. Wielką atrakcją tej części spotkania była degustacja, upieczonej w całości, tuszy buhajka rodzimej rasy białogrzbieatej.

Na zakończenie odbyło się spotkanie integracyjne połączone z jubileuszem pracy twórczej dr hab. Anny Szymanowskiej, kierownika Pracowni Doradztwa Rolniczego Instytutu Hodowli Zwierząt i Ochrony Bioróżnorodności. Zainteresowania naukowe Jubilatki doty-

czą szeroko rozumianej hodowli i chowu małych przeżuwaczy oraz doradztwa rolniczego. Po ukończeniu w 1977 r. studiów w naszej uczelni pracowała w RZD w Bezku, kierując doświadczalną fermą owiec. W roku 1986 podjęła pracę jako nauczyciel akademicki na Wydziale Zootechnicznym. Przechodząc kolejne stopnie awansu akademickiego, w roku 2001 uzyskała stopień doktora habilitowanego. Połączenie aktywności naukowej z gruntowną wiedzą praktyczną sprawiły, że stała się niekwestionowanym autorytetem w krajowym środowisku owczarskim i koziarskim. Dorobek publikacyjny dr hab. A. Szymanowskiej w ujęciu liczbowym obejmuje około 230 pozycji publikacyjnych zrealizowanych m.in. w ramach 13 grantów. Za swą pracę uhonorowana została: Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Zasłużony dla Rolnictwa, honorowymi odznakami PTZ i AR w Lublinie, nagrodą zespołową im. S. Staszica przyznawaną przez JM Rektora UP w Lublinie oraz wielokrotnie indywidualnymi i zespołowymi nagrodami rektora. Władze uczelni i wydziału uhonorowały Jubilatkę okolicznościowymi pamiątkami, a licznie zebrane grono przyjaciół i znajomych gratulowało osiągnięć i życzyło dalszych sukcesów i wszelkiej pomyślności.

Tomasz M. Gruszecki

Fot. Marek Szymanowski

Dr hab. Anna Szymanowska

Jubileuszowe spotkanie

Z pracownikami obchodzącymi jubileusz pracy zawodowej oraz odchodzącymi na emeryturę

8 lipca 2019 r. spotkał się JM Rektor Zygmunt Litwińczuk.

JM Rektor Zygmunt Litwińczuk
i Ewa Ciołek

Wręczył zaproszonym osobom nagrody jubileuszowe oraz części z nich Honorowe Odznaki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Nagrodzeni zostali pracownicy legitymujący się 20-letnim stażem pracy (20 osób); 25-letnim (8 osób); 30-letnim (11 osób); 35-letnim (11 osób); 40-letnim (16 osób) i 45-letnim (7 osób). Wśród nich znaleźli się: Grzegorz Klimek, prof. dr hab. Antoni Brodacki, mgr inż. Elżbieta Ejchler, Waldemar Goral, prof. dr hab. Elżbieta Kusińska, prof. dr hab. Andrzej Kusz, dr Marek Chmielewski, dr hab. Danuta Urban, prof. UP, mgr inż. Anna Ziemia, dr Helena Ćwintal, mgr Aldona Miłkowska, Jan Michalczyk, Beata Mołdach, Alicja Sprawka, Ryszard Gronowski, Ewa Ciołek, prof. dr hab. Krzysztof Gołacki, dr hab. Andrzej Kornacki, dr hab. Rafał Nadulski, prof. UP, dr hab. Jacek Skwarcz, dr hab. Beata Ślaska-Grzywna, dr Andrzej Turski, dr Danuta Kulpa, mgr Barbara Adamus, Leszek Świć, Anna Bogusz, Iwona Jusiak, Tere-

Od lewej: Adam Waśko, Grażyna Szymczyk, Zygmunt Litwińczuk, Marian Wesotowski

sa Matlakowska, dr hab. Jerzy Lechowski, mgr inż. Barbara Radko, mgr Małgorzata Śliwa, mgr inż. Marek Kowaleczko, mgr inż. Lidia Duda, dr Zdzisław Otachel, dr hab. Aleksandra Głowacka prof. uczelni, dr Alina Pastucha, Małgorzata Grzesiak, Halina Korpysa, Tomasz Świetlicki, Ewa Sinielewicz, mgr inż. Ludwika Blaim, dr Grzegorz Podolak, inż. Beata Wołoszyn, mgr inż. Elżbieta Kloc, dr Zbigniew Czarnecki, dr hab. Elżbieta Patkowska, prof. UP, Beata Gawidziel, Ziemowit Mizura, Anna Żybura, dr Renata Komsta, dr hab. Wojciech Pęczuła, prof. UP, dr Piotr Kiczorowski, dr Aneta Puchała, dr hab. Krzysztof Różyło, dr Barbara Bujanowicz-Haraś, dr Monika Strzałkowska-Abramek, dr Aneta Sulborska, mgr Ewa Badurowicz, mgr Marzena Ponikowska, mgr inż. Jolanta Moryc, dr Ewa Wójcik, Monika Dziurda, Ewa Mazurek, dr Zbigniew Bełkot, dr Sylwester Kowalik, dr Sylwia Szymańczyk, dr Piotr Wilkołek, mgr Joanna Wójcik, dr hab. Przemysław Leń prof. uczelni, dr Tomasz Zubala, dr Anna Ciołek, dr hab. Paweł Gliński, prof. UP, mgr Monika Siek.

Pracownikom odchodzącym na emeryturę JM Rektor podziękował za trud i czas, jaki poświęcili uczelni. Wśród osób odchodzących na emeryturę znaleźli się: prof. dr hab. Helena Łabuda, prof. dr hab. Zenia Michałojć, dr hab. Jolanta Molas, prof. dr hab. Ewa Solarzka, prof. dr hab. Andrzej Niewiadomy, prof. dr hab. Piotr Silmanowicz, prof. dr hab. Ryszard Bobowiec, dr Marek Chmielewski, prof. dr hab. Ignacy Niedziółka, prof. dr hab. Leszek Mościcki, mgr inż. Elżbieta Ejchler, mgr inż. Krzysztof Jasiński, Grażyna Klepka, mgr inż. Jacek Burdzanowski, mgr inż. Maria Archman, dr hab. Anna Szymanowska, prof. dr hab. Stefania Jezierska-Tys, prof. dr hab. Wanda Kociuba, prof. dr hab. Elżbieta Bielińska, prof. dr hab. Marian Wesotowski, prof. dr hab. Wiesław Bednarek, dr hab. Elżbieta Rutkowska, Teresa Mitura, dr inż. Jerzy Bartoszcze, mgr Jacek Szylejko, mgr Jerzy Wrzos, Anna Żuk, Halina Kaznocha, Andrzej Ciepliński, Danuta Jurek, Grażyna Stachyra, Jolanta Przysupa, Maria Tarka oraz Waldemar Kalinowski.

Red.

Fot. Maciej Niedziółka

Święto Parków Krajobrazowych Województwa Lubelskiego

Święto Parków Krajobrazowych Województwa Lubelskiego jest dorocznym wydarzeniem mającym na celu popularyzowanie wiedzy o parkach krajobrazowych i działalności Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych. Tegoroczne, trzecie już Święto odbyło się na terenie najmłodszego i największego ze wszystkich 17 lubelskich parków krajobrazowych – Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego, w miejscowości Skierbieszów. Współorganizatorem Święta był Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie oraz gospodarz terenu – gmina Skierbieszów. Święto odbyło się pod honorowym patronatem marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarzkiego oraz rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Zygmunta Litwińczuka.

Święto rozpoczęło się mszą świętą w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Skierbieszowie. Następnie zebrani udali się na plac przed Gminnym Ośrodkiem Kultury w Skierbieszowie, gdzie odbywała się zasadnicza część uroczystości. Święto było kolejną okazją nie tylko do prowadzenia edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży w terenie (pracownicy ZLPK przygotowali szereg konkursów, zajęć, warsztatów i gier edukacyjnych), ale też do uhonorowania osób szczególnie zasłużonych dla lubelskich parków krajobrazowych. Honorową Odznakę „Przyjaciół Lubelskich Parków Krajobrazowych” z rąk Janusza Bodziackiego, dyrektora Departamentu Środowiska i Zasobów Naturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, otrzymało siedem osób. W gronie tym znalazł się także rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Odznaczenie to było wyrazem wdzięczności dla Jego Magnificencji za lata życzliwości dla Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych. Bez niej ZLPK nie mógłby przeprowadzić szeregu ważnych inicjatyw w gościnnych murach Uniwersytetu, wspólnie z jego pracownikami, choćby w ciągu ostatnich trzech lat. Warto wymienić najważniejsze wydarzenia i inicjatywy, które odbywają się pod honorowym patronatem Jego Magnificencji. Corocznie w UP w Lublinie organizowane są przez ZLPK etapy wojewódzkie dwóch ważnych konkursów ogólnopolskich: Olimpiady

Janusz Bodziacki wręcza honorową odznakę JM Rektorowi Zygmuntowi Litwińczukowi

dy Wiedzy Ekologicznej i konkursu Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski. W roku 2017 we współpracy z UP w Lublinie została zorganizowana międzynarodowa konferencja naukowa „Funkcje przyrodnicze i społeczne parków krajobrazowych oraz formy organizacji i zarządzania”. Rozwija się współpraca m.in. z Katedrą Turystyki i Rekreacji UP, Studentckim Kołem Naukowym Leśników, studentami kierunku architektura krajobrazu.

Organizatorzy Święta Parków liczą na to, że Odznaka Honorowa „Przyjaciół Lubelskich Parków Krajobrazowych” przyniosła Jego Magnificencji tym większe zadowolenie, że została przyznana na jego rodzinnej, skierbieszowskiej ziemi.

Specjalne podziękowania otrzymali także nauczyciele od wielu lat współpracujący z ZLPK oraz osoby zaangażowane w organizację Święta Parków. Nagrodzono również laureatów konkursów przygotowanych specjalnie z okazji Święta. Były to: konkurs kulinarny „Smaki Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego”, konkurs plastyczny „Skierbieszowski Park Krajobrazowy w rysunku” i konkurs fotograficzny „Skierbieszowski Park Krajobrazowy w fotografii”. Na uwagę zasługuje bardzo duża frekwencja podczas trwania wydarzenia. Z pewnością jest to w pewnym stopniu zasługa pięknej pogody, ale też i zaangażowania pracowników ZLPK oraz wszystkich ośmiu gmin, na terenie których położony jest Skierbieszowski Park Krajobrazowy. Każda z nich zadbała o prezentację swojego terenu w posta-

Rezerwat Siedliszcze
w Strzeleckim Parku Krajobrazowym

Starego samochodu czar

Na Wydziale Inżynierii Produkcji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie 4 lipca br. odbywały się obrony prac dyplomowych. Jedna z tych obron była jednak niecodzienna i wzbudziła zainteresowanie nie tylko przewodniczącego komisji na obronie pracy, ale także pracowników i studentów WIP-u.

Było to spowodowane prezentacją efektów pracy inżynierskiej wykonanej przez Michała Wolaka pod kierunkiem dr. inż. Krzysztofa Plizgi z Katedry Energetyki i Środków transportu. Temat pracy to „Organizacja czynności naprawczych pojazdów samochodowych

ci ekspozycji w namiotach. Każda gmina miała także swój udział w części rozrywkowej Święta, prezentując zespoły śpiewacze, orkiestry dęte czy kapele ze swojego terenu.

Wydarzenia tego rodzaju, służące popularyzacji wiedzy o parkach krajobrazowych i organizowane w terenie mają nieocenione znaczenie. Przede wszystkim kształtują pozytywny wizerunek obszarów chronionych (i ochrony przyrody w ogóle) pośród ich mieszkańców, łamiąc negatywne stereotypy mówiące o tym, że ochrona przyrody to tylko zakazy. Są też okazją do szerzenia w lokalnej społeczności wiedzy o małych ojczyznach. I wreszcie jest to przyjemny i pożyteczny sposób spędzenia czasu na wolnym powietrzu. ZLPK wyraża wdzięczność wszystkim osobom i instytucjom, bez których Święto Parków Krajobrazowych Województwa Lubelskiego nie mogłoby się odbyć z takim sukcesem. Kolejne odbędzie się już za rok z całą pewnością na terenie jednego z siedemnastu lubelskich parków krajobrazowych.

*Tekst i fot. Krzysztof Wojciechowski
Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych*

Hillman Wizard typ 75 przed renowacją

na przykładzie renowacji samochodu Hillman Wizard typ 75” wyprodukowanego w Wielkiej Brytanii w 1932 r. Jej zakres obejmował analizę i organizację toku czynności wykonywanych podczas naprawy zabytkowego samochodu osobowego. Praca inżynierska jest niejako dokumentacją kolejności wykonywanych prac mechanicznych, blacharskich, lakierniczych, a także inżynierskich przy dorabianiu elementów pojazdów, których nie można odnowić ze względu na ich stan.

Model pojazdu, który był obiektem pracy, produkowano w dwóch odmianach o różnej mocy i średnicy tła, 65 (15,7 KM na rodzimym rynku brytyjski) i 75 (20,9 KM wersja na eksport). Od roku 1931 do 1933 wyprodukowano go w ilości ok. 7000 egzemplarzy. Konstrukcja pojazdu była nowoczesna i dość udana, jednak niestabilny okres przed II wojną światową nie sprzyjał wzrostowi handlu i mo-

del ten szybko został wycofany ze sprzedaży. Pojazd można uznać za unikatowy, z 1986 pojazdów sprzedanych od 1931 r. pozostało na świecie zaledwie ok. 20. Egzemplarz będący przedmiotem badania znajdował się w złym stanie. Jego najważniejsze podzespoły były niesprawne, a karoseria skorodowana. Z informacji od poprzedniego właściciela pojazdu wynikało, że samochód stał nieużytkowany od pięćdziesięciu lat, dlatego niemożliwa była ocena podzespołów mechanicznych przy weryfikacji wstępnej. Wymuszało to konieczność demontażu podzespołów, co znacznie podniosło koszty ich weryfikacji i oceny ich przydatności. Proces naprawy wiązał się z ryzykiem wykrycia znaczących uszkodzeń i wstrzymania naprawy.

Pojazdy samochodowe od wielu lat towarzyszą nam w kształtowaniu otoczenia i są dla wielu ludzi pasją. Pomimo niewątpliwych zalet nowoczesnych konstrukcji pojazdów samochodowych często starzejące się pojazdy traktowane są z sentymentem. Poddane procesom renowacji lub rekonstrukcji, zachowywane są także w postaci replik lub odrestaurowanych zabytków spotykanych w muzeach lub prywatnych kolekcjach. Stają się zabytkami nie tylko polskiej, ale także i światowej motoryzacji. Dbłość o stan takiego pojazdu pozwala zachować jego walory eksploatacyjne na długie lata. Tym bardziej jest to widoczne w przypadku, który został opisany przez autora pracy, gdzie zakupiony ponad 85-letni samochód osobowy w bardzo słabym stanie technicznym (udokumentowanym przez autora licznymi

fotografiami i opisami) został poddany gruntownemu procesowi odrestaurowania. Autor w swojej pracy opisał krok po kroku proces odnowy stanu poszczególnych elementów (w miarę możliwości – by praca nie zajęła niezliczonych stron maszynopisu), scharakteryzował zastosowane technologie i techniki odnowy lub rekonstrukcji elementów, a także przedstawił to w swojej pracy w taki sposób, by uwidocznić organizację procesu naprawy.

W dzisiejszych czasach wielu ludzi traktuje chęć posiadania rzadkiego modelu pojazdu po części jako hobby, po części jako lokatę pieniędzy, a wykonana i przedstawiona praca dyplomowa może być traktowana jako przykład dla naśladowców.

Krzysztof Plizga

Po renowacji

Samochód podczas prezentacji na Wydziale Inżynierii Produkcji, od lewej Michał Wolak – autor pracy i wykonawca znacznej ilości prac naprawczych samochodu, prodziekan prof. Dariusz Andrejko oraz dr inż. Krzysztof Plizga

Wspomnienie o księdzu dr. Stanisławie Sieczce (1952–2019)

*Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięć się im płaci.*

*Ktoś tutaj był i był,
a potem nagle zniknął
i uporczywie go nie ma.*

Wisława Szymborska

Na odejście bliskich nie można się przygotować. Śmierć zawsze jest nie na miejscu i zawsze nie w porę – za szybko, za rano, za nagle. Dopada po śniadaniu, przed pracą, po zakupach. Przychodzi we wtorek, a przecież mogłaby w piątek. Nie pyta, nie uprzedza, nie dyskutuje. Przychodzi i zostawia ból. Jednak nie chodzi o to, by pogrążyć się w smutku. Wspomnienia to dar — łączą nas tu na dole z tymi tam na górze. Koją ból, przywołują uśmiech, potrafią czynić cuda. Pielęgnujmy je, przywołując w myślach bliskich naszym sercom.

Po ciężkiej chorobie ksiądz prałat dr Stanisław Sieczka zmarł w Hospicjum Dobrego Samarytanina w Lublinie 27 kwietnia 2019 r.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 30 kwietnia w archikatedrze lubelskiej, a miejscem doczesnego spoczynku księdza Sieczki został cmentarz przy ul. Lipowej. Liturgii pogrzebowej, z udziałem bp. Ryszarda Karpińskiego, przewodniczył abp Stanisław Budzik, metropolita lubelski. W ostatniej posłudze licznie uczestniczyli księża, wierni świeccy, przedstawiciele władz samorządowych, rektor prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk, władze Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz środowisko naukowe Lublina.

W trakcie homilii abp Stanisław Budzik odczytał fragmenty z testamentu księdza Stanisława Sieczki: *W tym miejscu z pokorą skłaniam swe czoło przed wspańiałą wspólnotą akademicką, jaką jest Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie. Dziękuję Kolegium Rektorskiemu, kolegom dziekańskim, nauczycielom akademickim różnych stopni i godności, pracownikom administracji, pracownikom inżynieryjno-technicznym oraz wspańiałej młodzieży akademickiej za wspólne uczenie się Kościoła i za wprowadzanie Ewangelii w mury lubelskiego świata nauki. Dzięki Wam starałem się być zawsze młody i ciągle dostrzegać w Was osoby, które zadziwiały mnie swoją posługą wypływającą z łaski przynależenia do powszechnego kapłaństwa wiernych.*

Ksiądz prałat dr Stanisław Sieczka, syn Zygmunta i Czesławy z domu Sokołowskiej, przyszedł na świat 11 kwietnia 1952 r. w Zamościu. Rodzina mieszkała na terenie parafii Świętego Krzyża, gdzie przez wiele lat był ministrantem. Po ukończeniu szkoły średniej w Zamościu wstąpił do Seminarium Du-

chownego w Lublinie (1971–1977). Świecenia kapłańskie przyjął z rąk bpa Edmunda Ilcewicza w rodzinnym mieście.

Posługę duszpasterską rozpoczął w parafii pw. Nawrócenia św. Pawła Apostoła w Bełżyczach (1977–1978) jako wikariusz. Następnie podjął studia specjalistyczne na KUL z zakresu teologii moralnej, zwieńczone doktoratem w 1987 r. W latach 1980–1984 pracował jako wikariusz w katedrze pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana, następnie przez rok był wicerektorem kościoła pw. Świętego Ducha w Lublinie. Jego posługa obejmowała wiele płaszczyzn: pracował w Wydziale Duszpasterstwa Kurii Metropolitalnej (od 1985 r.), jako wizytator kurialny (od 1986 r.), wizytator diecezjalny nauki religii, redaktor „Wiadomości Archidiecezjalnych”, dyrektor Katolickiej Rozgłośni Radiowej (od 1992 r.). Był wieloletnim duszpasterzem akademickim – od 1994 r. Akademii Rolniczej, później Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, gdzie prowadził wykłady, pracując jednocześnie jako adiunkt w Katedrze Historii Filozofii na KUL (od 1996 r.). Jako członek Archidiecezjalnej Komisji Duszpasterstwa Ogólnego (1997–2008) troszczył się o dzieło nowej ewangelizacji. Był wicedyrektorem i dyrektorem Instytutu Wyższej Kultury Religijnej KUL (2003–2013). Jego duszpasterską posługę cenili sobie rolnicy, jak również związkowcy z Solidarności, bożogrobcy czy ludzie zrzeszeni w Stowarzyszeniu Lubelskiego Klubu Biznesu, których był oddanym kapłanem (od 2005 r.). Był ponadto koordynatorem komitetu organizacyjnego 20. rocznicy pobytu Jana Pawła II w Lublinie (2007 r.), duszpasterzem Lubelskiego Związku Pracodawców (od 2008 r.) oraz kapłanem Związku Zawodowego Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wsi” (od 2014 r.). Wielokrotnie wyjeżdżał z posługą duszpasterską do USA, do parafii św. Cyryla i Metodego na Brooklynie. Od 2015 r. pracował jako rektor w kościele pw. Świętego Ducha w Lublinie. W 1993 r. otrzymał godność kanonika honorowego Kapituły Archikatedralnej, a w 2005 r. tytuł kapłana honorowego Ojca Świętego.

Wspólnota akademicka i współpracownicy wspominają Go jako człowieka otwartego i pełnego poczucia humoru. Ksiądz kanonik Grzegorz Pruszkowski, przyjaciel zmarłego,

zaznacza, że ksiądz Sieczka był wspaniałym rozmówcą, z którym można było poruszyć każdy temat: od poważnych dyskusji do żartów z samego siebie. W ten sam sposób wypowiada się także o księdzu Robert Gonet, organista kościoła Świętego Ducha w Lublinie. Ksiądz Sieczka chętnie uczestniczył w organizowanych przez NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Przyrodniczego spotkaniach opłatkowych, noworocznych oraz walnych zgromadzeniach, wspierając związkowców modlitwą i dobrym słowem. Współorganizował wiele wyjazdów – pielgrzymek do ciekawych miejsc w Polsce i za granicą, w trakcie których chętnie pełnił funkcję nie tylko przewodnika duchowego, ale także przewodnika turystyczno-historycznego. We wspomnieniach studentów zapisał się jako życzliwa i wspaniałomyślna osoba, prowadząca zajęcia dydaktyczne w interesujący sposób. Studentów wspierał dobrą radą i ciągle przypominał, że najważniejsza w życiu jest uczciwość wobec drugiego człowieka.

Śmierć księdza Sieczki to ogromna strata dla społeczności akademickiej, w pamięci której zapisał się jako przyjaciel młodzieży i dobry, uczciwy człowiek. Oto jak księdza dr. Stanisława Sieczkę wspominają rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk, byli rektorzy prof. dr hab. Marian Wesołowski i prof. dr hab. Zdzisław Targoński, były prorektor prof. dr hab. Eugeniusz R. Greła, dziekan Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii prof. dr hab. Izabella Jackowska oraz przewodniczący Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego, Michał Dzieciuch.

Z wielkim zmartwieniem przyjęliśmy wiadomość o chorobie księdza doktora Stanisława Sieczki. Pamiętam naszą ostatnią rozmowę w gabinecie rektora w lutym, w trakcie której dyskutowaliśmy o ważnych dla naszego Uniwersytetu problemach m.in. w kontekście jego pozycji w lubelskim i ogólnopolskim środowisku naukowym. Padła tam propozycja, aby w trakcie jubileuszu 65-lecia uczelni, który będzie w 2020 r., nadać jej patrona honorowego. Rozpatrywaliśmy nawet wstępnie kilka nazwisk i byliśmy zgodni, że powinna to być osoba związana z naszym regionem i środowiskiem wiejskim. Dyskusję mieliśmy kontynuować po powrocie księdza Stanisława ze szpitala, gdzie wybierał się na kilka dni na wykonanie badań. Niestety, choroba rozwijała się bardzo szybko, wręcz błyskawicznie. Nie wrócił już więc do nas ze szpitala, a 30 kwietnia zegnaliśmy Go z wielkim żalem podczas

uroczystej ceremonii pogrzebowej w archikatedrze lubelskiej, a następnie na cmentarzu przy ulicy Lipowej. Liczna obecność społeczności Uniwersytetu w uroczystościach pogrzebowych była najlepszym widocznym świadectwem potwierdzającym nasze uznanie i szacunek dla Jego aktywnego zaangażowania na rzecz uczelni, jej pracowników i studentów.

Wspomnieć również należy o wielkim przywiązaniu i szacunku księdza Stanisława dla naszej ziemi zamojskiej. Urodziliśmy się w miejscowościach odległych o kilkanaście kilometrów, ukończyliśmy to samo Liceum Ogólnokształcące. Pamiętam wiele różnych uroczystości i spotkań, w których razem uczestniczyliśmy na ziemi zamojskiej i pełne zaangażowania i patriotyzmu homilie głoszone tam przez księdza Stanisława.

Ksiądz dr Stanisław Sieczka to na pewno jakaś część historii naszego Uniwersytetu. Przez ponad 20 lat prowadził dla studentów wykłady z etyki. Podejmował również wiele inicjatyw aktywizujących naszą społeczność akademicką. Na szczególne podkreślenie zasługuje Jego zaangażowanie w promocję uczelni w różnych miejscach i przy różnych okazjach. W swoich homiliach i publicznych wystąpieniach używał często słów „nasz Uniwersytet”.

Pozostanie w mojej pamięci jako prawdziwy przyjaciel Uniwersytetu, wspierający nas w różnych gremiach, a nade wszystko jako nasz duszpasterz, do którego każdy mógł się zwrócić o pomoc i radę.

Prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk

Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

W ostatnim czasie uczelnia nasza bezpowrotnie utraciła dwóch przyjaciół. Na wieczną służbę do Domu Ojca odeszli bowiem ksiądz prałat dr Stanisław Sieczka i ksiądz arcybiskup prof. Bolesław Pylak. Obydwaj duchowni byli przyjaciółmi Akademii Rolniczej, a następnie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Ze zmarłymi łączyły nas więzy duchowe i ideowe, które niewątpliwie wynikały z faktu, iż wszyscy pochodzimy ze środowisk wiejskich, tradycyjnych, konserwatywnych. Z obydwoma hierarchami Kościoła spotykałem się wielokrotnie, nie tylko służbowo. Ksiądz arcybiskup był częstym koncelebransem naszych mszy inauguracyjnych i desygnował do pracy na naszym Uniwersytecie księdza dr. Stanisława Sieczkę. Ten z kolei przekazywał nam informacje z życia archidiecezji i Kurii Lubelskiej oraz atmosferę, a także kierunki i trendy prowadzonej działalności duszpasterskiej

w środowisku akademickim Lublina. Jako wieloletni rektor naszej – jak zwykł mawiać ks. Stanisław – rolniczej Alma Mater wsłuchiwałem się w roztropny głos duszpasterza i z ożywionych z Nim dyskusji starałem się czerpać to, co mogłoby wzbogacać życie akademickie Uniwersytetu. Bliskie nam były zasady bioetyki, których realizowanie powierzyłem kapelanowi naszej uczelni w formie wykładów i ćwiczeń dla studentów wszystkich wydziałów Uniwersytetu. By mógł rzetelnie prowadzić zajęcia dydaktyczne oraz konsultacje i spotkania z młodzieżą, przydzieliłem do Jego dyspozycji specjalne pomieszczenie w budynku zootechniki. Z faktu tego zmarły ksiądz Stanisław był niezwykle zadowolony. Za partnerskie stosunki wspominany Duszpasterz był wdzięczny i starał się pośredniczyć w naszych sprawach w kancelariach księży arcybiskupów Pylaka, Życińskiego i Budzika. Na wymienionych arcybiskupów mogliśmy zawsze liczyć. Ksiądz Stanisław nieustrudzenie przybliżał Słowo Boże oraz życie i naukę Kościoła na łamach „Aktualności Akademii Rolniczej w Lublinie” (obecnie „Aktualności UP w Lublinie”). Zawarte tam treści były chętnie czytane i komentowane przez społeczność akademicką.

Do integrujących działań księdz Stanisław zaliczam organizowane przez Niego spotkania wigilijne w domach studenckich na Felinie. Wreszcie kulminacją naszej niezwykle pożytecznej współpracy było dwukrotne oddanie uczelni w opiekę Matce Bożej w wizerunku Jej cudownego obrazu w archikatedrze lubelskiej. W tych doniosłych wydarzeniach uczestniczył cały Senat uczelni, pod przewodnictwem piszącego te słowa, licznie zebrani mieszkańcy Lublina, a także nasi pracownicy i studenci. Ojcem duchowym zawierzenia był śp. ksiądz Stanisław Sieczka, o czym pamiętamy i za co jesteśmy Mu wdzięczni.

*Prof. dr hab. Marian Wesółowski
Rektor Akademii Rolniczej i Uniwersytetu
Przyrodniczego w Lublinie
w latach 1996–2002 oraz 2008–2016*

Z głębokim smutkiem przyjąłem wiadomość najpierw o poważnej chorobie księdza dr. Stanisława Sieczki, a następnie o Jego śmierci. Zналиśmy się bliżej od ponad 20 lat. On pełnił funkcję duszpasterza Akademii Rolniczej od 1994 r. Natomiast ja w latach 1996–2002 pełniłem funkcję prorektora ds. studenckich, a następnie w latach 2002–2008 funkcję rektora. Od początku sprawowania funkcji duszpasterza dał się poznać jako osoba sprawnie organizująca i rozwijająca duszpasterstwo

akademickie na uczelni skierowane nie tylko do studentów, ale także do pracowników. Miał silne wsparcie w osobie księdza arcybiskupa Józefa Życińskiego, a jednocześnie był inicjatorem kontaktów arcybiskupa ze społecznością akademicką. Wspomnę tylko wspaniałe spotkania opłatkowe w akademiku na Felinie, gdzie spotykało się po 300 pracowników i studentów, drogi krzyżowe po felińskim stepie czy nadanie księdzu arcybiskupowi Józefowi Życińskiemu doktoratu honoris causa naszej uczelni. Głęboko w pamięci pozostała mi także pielgrzymka do Rzymu zorganizowana, tak jak i wcześniej wspomniane uroczystości, przez księdza Sieczkę w związku z pięćdziesięcioleciem utworzenia Wyższej Szkoły Rolniczej, przekształconej potem w Akademię Rolniczą, a następnie Uniwersytet Przyrodniczy.

Ksiądz Sieczka był ceniony za swą działalność duszpasterską i kulturę osobistą, nie tylko przez osoby wierzące, ale także wątpiące czy niewierzące. Uczestniczył prawie we wszystkich ważnych uroczystościach uczelnianych, bywał też gościem wielu pracowników z okazji ich imienin czy awansów naukowych i funkcyjnych. Był jednym z nas, tych, którzy wnieśli wiele trudu w budowę i intelektualny rozwój studentów i pracowników Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dlatego z żalem żegnaliśmy Go podczas ceremonii pogrzebowej.

Pozostanie w mojej pamięci jako ksiądz i duszpasterz, który dobrze przysłużył się społeczności Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a także wielu z nas osobiście. Niech odpoczywa w pokoju wiecznym.

*Prof. dr hab. Zdzisław Targoński
Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w latach
2002–2008*

Ksiądz dr Stanisław Sieczka – znamienity syn ziemi zamojskiej, wierny swojemu kapłańskiemu powołaniu, który z wielką czcią i sentymentem czcił Matkę Boską Krasnobrodzką, z której to parafii mam szczęście pochodzić. Ze świętej pamięci księdzem Stanisławem łączyły nas więzi wspólnych inicjatyw i działań, zarówno w pracy zawodowej w naszej Alma Mater, jak i w zakresie współpracy duszpasterskiej.

Cechowała Go troska o dobro kościoła akademickiego, szacunek do współpracowników z UP oraz do studentów, których zawsze traktował z miłością i wyrozumiałością jak młodszych braci w wierze Chrystusowej. Z sentymentem wspominam częste dyskusje z księdzem Stanisławem, zarówno w murach

uczelni, jak i w miejscu Jego zamieszkania. Będzie mi tego mocno brakować. Bardzo żywo interesował się problemami środowiska akademickiego, a w trudnych momentach i przeciwnościach życiowych potrafił trafnie doradzić, pocieszyć i wlać nadzieję na przyszłość. Bardzo zbliżyła nas wspólna pielgrzymka pod przewodnictwem ks. prof. Mirosława Wróbla do Ziemi Świętej. Homilie głoszone przez księdza Stanisława zawsze wносиły nadzieję. W pamięci utkwiły mi msze święte odprawiane w intencji zmarłych pracowników uczelni. Prywatnie dodam, że błogosławił małżeństwo mojego syna oraz ochrzcił mojego pierwszego wnuka.

Bardzo Mu współczułem, gdy zmagał się z ciężką chorobą, która dotknęła Go w ostatnim okresie życia. Miałem to szczęście i łaskę od Boga, że mogłem odwiedzić księdza Stanisława w hospicjum na kilka godzin przed odejściem do Pana.

Drogi Przyjacielu, spoczywaj w pokoju i miej nas dalej w swej opiece.

Prof. dr hab. Eugeniusz R. Grela

Prorektor ds. organizacji i rozwoju w latach 2016–2018

Ksiądz Stanisław Sieczka przez wiele lat prowadził zajęcia z etyki ze studentami I roku na kierunku biotechnologia oraz technologia żywności i żywienia człowieka Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii.

Dał się nam poznać jako osoba o wielkiej otwartości na ludzi, z ogromnym poczuciem humoru. Miał dar słuchania i nawiązywania kontaktu ze studentami i pracownikami. Rozmowy z Księdzem dotyczyły nie tylko tematów religijnych, ale też historii, filozofii, literatury, wydarzeń w Polsce i na świecie.

Jako wybitna osobowość duchowna dawał możliwość dyskusji ludziom poszukującym istotnych wartości dla katolików, także krytycznym wobec rzeczywistości.

Prof. dr hab. Izabella Jackowska

Dziekan Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii

Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci księdza Stanisława Sieczki. Studenci zawsze będą pamiętać księdza Sieczkę jako życzliwą i wspaiałomyślną osobę. W interesujący sposób prowadził zajęcia dydaktyczne, brał udział w wielu organizowanych przez nas wydarzeniach. Wspierał nas dobrą radą i ciągle przypominał, że najważniejsza w życiu jest uczciwość wobec drugiego człowieka. Śmierć księdza Sieczki to ogromna strata dla naszej społeczności akademickiej.

Pozostanie On jednak na zawsze w naszej pamięci jako przyjaciel młodzieży i dobry, uczciwy człowiek.

Michał Dzieciuch

Przewodniczący Rady Uczelnianej

Samorządu Studenckiego

Materiały, informacje i wspomnienia wykorzystane w tekście dzięki uprzejmości: metropolity archidiecezji lubelskiej abp. Stanisława Budzika, biskupa pomocniczego archidiecezji lubelskiej bp. Mieczysława Cisło, rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Zygmunta Litwińczuka, prof. dr. hab. Mariana Wesołowskiego, prof. dr. hab. Zdzisława Targońskiego, prof. dr. hab. Eugeniusza Greli, organisty w parafii pw. Świętego Ducha Roberta Goneta, ks. Grzegorza Pruszkowskiego, Magdaleny Michońskiej z NSZZ „Solidarność” UP w Lublinie, przewodniczącego Rady Uczelnianej Samorządu Studenckiego UP w Lublinie Michała Dzieciucha. Serdecznie dziękujemy.

Zdjęcia pochodzą z portalu archidiecezjalubelska.pl oraz z archiwum UP w Lublinie.

oprac. Iwona Pachcińska, Karolina Kuwapisz

Marian Lorencowicz (1949 r.)

Doc. dr Marian Lorencowicz – Orawiak w Lublinie

Minęło już pięć lat od czasu, gdy 17 maja 2014 r. zmarł mój Ojciec – doc. dr inż. Marian Antoni Lorencowicz.

Dzieciństwo

Urodził się w Nowym Targu 27 lipca 1921 r. w rodzinie inteligenckiej. Jego rodzice mieszkali w Podwilku. Wieś ta położona jest na Orawie, regionie, który w większości leży na Słowacji, ale 14 wsi znajduje się na terenie Polski.

Jego ojciec – Wojciech Lorencowicz – był nauczycielem, kierownikiem szkoły podstawowej, a także organistą w miejscowym kościele i społecznikiem. Matka mojego Ojca – Olga z domu Walicka – również była bardzo aktywna społecznie. Ojciec mój miał dwie siostry: Olę i Krystynę.

Czteroklasową szkołę powszechną ukończył w Podwilku, zaś gimnazjum w Nowym Targu. Dzięki stypendium z Towarzystwa Przyjaciół Spisza i Orawy przed wojną rozpoczął naukę w liceum w Warszawie. Tam też działał w harcerstwie. Dalszą edukację przerwał wybuch wojny.

Okres wojenny

W 1939 r. Ojciec był na wakacjach w rodzinnej wsi. Wojna wybuchła 1 września. Już rano przez Podwilk przetoczyła się armia niemiecka. Na porannej mszy kościół w Podwilku był pełny – mieszkańcy obawiali się wojny. Na wychodzących z kościoła czekali już Niemcy ze Słowakami. Aresztowano wszystkich wychodzących z kościoła mężczyzn i wraz z księżmi i organistą przewieziono ciężarówką do Jabłonki (obecnie siedziba gminy), skąd pognano ich pieszo ok. 20 km do Trzciany (słow. *Trstená*) na Słowacji, gdzie dotarli w nocy. W niedzielę (3 IX) wszystkich przewieziono do obozu przejściowego na stadionie w Ružomberku. Dokonywano tam selekcji według narodowości – tylko pięć osób zgłosiło narodowość polską (w tym mój Ojciec i Dziadek). Więźniowie deklarujący narodowość słowacką wrócili do Podwilka.

Dzięki działaniom mojej Babci, która szukała protekcji u najwyższych słowackich władz kościelnych, Dziadek został zwolniony, ale w ramach represji został skierowany do pracy

nauczyciela w zapadłej wiosce w słowackich górach.

Mój Ojciec 5 września rano został wysłany do obozu pracy w Górnej Austrii w miejscowości Döllersheim. Była to wysiedlona wieś, która znajdowała się na poligonie wojskowym, otoczona drutem kolczastym, z wieżami strażniczymi. Obóz oznaczony był Stalag XVII C. Pomimo nazwy był typowym obozem pracy. Ojciec był najmłodszym więźniem. Zadaniem więźniów była budowa dróg. Zima była bardzo ciężka, temperatura dochodziła do –30 stopni, a więźniowie mieli na sobie ubrania, w jakich zostali zabrani i jedynie dodatkowy płaszcz z demobilu armii. Do pracy chodzili po kilka kilometrów w kopnym śniegu. Jak opisywał Ojciec w pamiętniku: „W krótkim czasie biegania po ostrym żwirze zdarłem całkowicie podeszwy i nie miałem butów. Litościwi więźniowie znaleźli mi na strychu burzonych domów «parę» butów – jeden męski i jeden damski, ale pasowały na moją nogę. I te szybko się rozleciały – dostałem drewniaki (bez pięt), nogi owijałem szmatami znalezionymi na strychu (...), ale na piętach gromadził się śnieg i zawsze któryś z więźniów w czasie marszu obijał mi kijem te grudy”. Mój Tata wspominał: „Było bardzo głodno – 16 dag chleba dziennie na osobę i jedna kostka margaryny (do zupy) na cały obóz (500 więźniów). Na obiad przeważnie zupa z kapusty i ziemniaki w łupinach, rano kawa zbożowa. Ludzie ustawiali się po nią jak najdalej w kolejce (...), bo wtedy była szansa żeby dostać fusy z dna”. Po pół roku obóz został niespodziewanie rozwiązany. Pobyt w nim został w latach 90. przez stronę austriacką uznany za pracę przymusową w obozie pracy. Co ciekawe, zgłosił się do Ojca austriacki historyk uzupełniający szczegóły dotyczące tego obozu, gdyż dokumentacja nie była dostępna.

Po powrocie, do czerwca 1940 r., Ojciec pracował w rodzinnej wsi jako robotnik w tartaku. Przed wojną nie zdążył uzyskać matury, więc zdecydował się na dokończenie szkoły średniej. Ponieważ polska Orawa została przy-

łączona do Słowacji, więc Tacie jako obywatelowi tego kraju przysługiwało prawo do nauki. Najbliższe liceum miał ok. 60 km od domu, w Dolnym Kubinie i uczył się oczywiście w języku słowackim. Po uzyskaniu matury w 1941 r. zdecydował się na rozpoczęcie studiów. Miało to dodatkową zaletę – studenci zwolnieni byli ze służby wojskowej.

Studia były na wysokim poziomie, uczyli tam m.in. profesorowie, którzy uciekli po rewolucji z carskiej Rosji. Na każde wakacje planowane były praktyki – w czasie studiów pięć razy odbył praktyki, łącznie trwające 10 miesięcy. W tym okresie Ojciec był jedynym mieszkańcem wsi, który studiował. W roku 1944 zaliczył trzeci rok studiów i na jesieni powrócił do Podwilka.

Zbliżał się koniec wojny, front w Podwilku stał trzy miesiące. Przez krótki okres po wojnie sytuacja tej miejscowości była niepewna – część mieszkańców zadeklarowała narodowość słowacką i wyjechała do Czechosłowacji. Oficjalnie polską część Orawy zwrócono Polsce 17 lipca 1945 r.

Dalsza edukacja i praca

Już w marcu 1945 r. Ojciec zapisał się na studia na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studiował, jednocześnie pracując. W połowie 1946 r. zaczęto przebąkiwać o tym, że studenci pochodzący z Orawy będą musieli nostryfikować uzyskaną na Słowacji maturę. Pod wpływem tych pogłosek Tata zdecydował się, zupełnie przypadkowo, na przyjazd do Lublina, na kursy rolnicze prowadzone na KUL. Gdy jeden z prowadzących zajęcia – prof. Henryk Romanowski – późniejszy przełożony Ojca – w rozmowie z nim, jako wyróżniającym się słuchaczem, dowiedział się, że ma ukończone trzy lata studiów, jednoznacznie „nakazał” mu złożyć dokumenty na Wydział Rolny UMCS. Było to w roku 1947 i od tego okresu datuje się ścisły związek Mariana Lorencowicza z naszą uczelnią. Już w 1948 r. pracował jako zastępca asystenta. Studiowało z nim wiele osób związanych później z naszą uczelnią, m.in. profesorowie: Witold Głuchowski, Jacek Orzechowski, Franciszek Pawłowski, Adam Szember, Zofia i Stanisław Uziakowie, a także Adam Gorzala, Tadeusz Górski i Wiktor Ruszkiewicz.

W listopadzie 1963 r. Ojciec obronił pracę doktorską na Wydziale Rolniczym wtedy już Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie, a jego promotorem był prof. Ryszard Manteuffel. W lipcu 1968 r. otrzymał stanowisko docenta. Ojciec był specjalistą w zakresie ekonomiki rolnictwa. Kierował Zakładem Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych (1970–1986) oraz Zakładem Organizacji Gospodarstw (1986–1991). Był zastępcą dyrektora Instytutu Ekonomiki i Organizacji Rolnictwa Wydziału Rolniczego (1975–1980). Zasiadał w Komitecie Ekonomiki Rolnictwa (1969–1987) oraz Komitecie Organizacji Produkcji Rolnej i Wyżywienia (1978–1980) V Wydziału Polskiej Akademii Nauk. Był też przewodniczącym Lubelskiego Oddziału Towarzy-

stwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa (1971–1976), jak również członkiem: Rady Naukowo-Teknicznej przy Ministrze Rolnictwa, Rady Naukowej Centralnego Laboratorium Przemysłu Paszowego oraz jury Turnieju Zastosowań Wiedzy Rolniczej. Współpracował z praktyką – był konsultantem m.in. Wojewódzkiego Związku PGR w Rzeszowie i Lublinie, Centrali Nasiennnej oraz Związku Plantatorów Chmielu.

Był autorem 5 skryptów i 135 publikacji naukowych, a także promotorem w 124 pracach magisterskich i 6 przewodach doktorskich. Był również uznanym w środowisku recenzentem kilkuset pozycji: prac doktorskich (ponad dwadzieścia), podręczników i artykułów z zakresu ekonomiki rolnictwa.

Od roku 1951 przez blisko dwadzieścia lat pracował dodatkowo jako nauczyciel organizacji gospodarstw rolnych w Państwowym Technikum Mechaniki Rolnej, które ulokowane było w budynku przy Nadbystrzyckiej należącym obecnie do Politechniki Lubelskiej.

Odnaczony został Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i złotymi odznakami Towarzystw TNOiK i SITR. Działał również w ZNP od stycznia 1949 r. i w latach 70. był prezesem organizacji uczelnianej. Na emeryturę odszedł w 1991 r.

Życie rodzinne i emerytura

Ożenił się w sierpniu 1952 r. z Małgorzatą Divéky. Moja Mama pochodzi z tej samej wsi, z rodziny o węgierskich korzeniach. Naturalną koleją rzeczy było to, że inteligencja na wsi utrzymywała ze sobą ścisłe kontakty towarzyskie i moi rodzice znali się już od dziecka. Miał trzech synów – Edmunda (niżej podpisany), Wojciecha i Piotra. Doczekał się też pięciorga wnucząt – Bartosza, Karoliny, Hanny, Pawła i Macieja – oraz dwóch prawnuczek – Nikoli i Dominiki.

Kiedy przeszedł na emeryturę, częściej odwiedzał Orawę i spędzał czas w rodzinnej wsi. Pod koniec życia ciężko chorował i leżał przez cztery lata. Zmarł 17 maja 2014 r. w wieku 92 lat. Pochowany został w rodzinnym grobie na Cmentarzu Ziemiańskim w Podwilku na Orawie.

Patrząc teraz z perspektyw mojej pracy na tej uczelni, także blisko czterdziestoletniej, na historię życia mojego Ojca. Pokolenie, którego był reprezentantem, w większości już odeszło. Byli to ludzie, którzy stracili młodość w zawieruchach wojny. Po wojnie chcieli stwarzać normalność. Byli to pasjonaci, tworzyli od podstaw uczelnię, jej wydziały i kierunki studiów. Poświęcili cały swój czas na pracę dla dobra uczelni. Wiele z nich znałem osobiście i zachowuję w swojej pamięci do dzisiaj.

Edmund Lorencowicz

Poza rodzinnymi wspomnieniami, zachowanymi dokumentami i zdjęciami korzystałem również z akt osobowych Archiwum UMCS (Akta osobowe ROL 1/100) oraz Archiwum UP w Lublinie.

Mistrzostwa w Ośrodku Jeździeckim

XVI Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w Skokach, I Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego w Ujeżdżeniu, Konne Zawody Regionalne A i B oraz festyn rodzinny z minizoo i innymi atrakcjami w Ośrodku Jeździeckim UP w Lublinie.

Zawody odbyły się w dniach 11–12 maja na terenie hipodromu Ośrodka Konnego UP w Lublinie, który jest usytuowany przy ul. Doświadczalnej 50. Rywalizacja między jeźdźcami, którzy startowali na niespełna 100 koniach, toczyła się od godziny 8 do 19 każdego dnia. Zawody odbywały się w ramach dwóch dyscyplin jeździeckich: ujeżdżenia i skoków przez przeszkody. Łącznie rozegrano 14 konkursów o różnym stopniu trudności. Konkurs Mistrzowski w ujeżdżeniu wygrała Natalia Szpilka na koniu Prym, reprezentująca

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, natomiast w skokach przez przeszkody triumfował Robert Dubel z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, startujący na koniu Diabło.

Swoją obecnością zawody uhonorowali przedstawiciele władz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie: JM Rektor Zygmunt Litwińczuk, prorektor Halina Buczkowska, dziekan Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Joanna Barłowska. Rywalizację sportową obserwowali również przedstawiciele sponsorów i partnerów wydarzenia, a wśród nich m.in. dyrektor Totalizatora Sportowego w Lublinie Edward Sidoruk, zastępca dyrektora Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa – Oddziału Terenowego Lublin Marek Wojciechowski oraz dr hab. Grzegorz Grzywaczewski, prezes Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie – organizacji, której dotacja umożliwiła modernizację placu konkursowego.

Ośrodek Jeździecki UP w Lublinie – pełen zieleni, z wygodnymi miejscami dla publiczności – zapewnił doskonale warunki do zawodów jeździeckich, a także do ciekawego spędzenia czasu. Zawodom towarzyszyły liczne dodatkowe atrakcje dla dzieci i dorosłych, m.in. pokazy psów obronnych, przejażdżki w siodle, opowieści ułańskie, stoiska ze sprzętem i biżuterią jeździecką czy galeria obrazów. W minizoo można było zobaczyć krowę białogrzbiętą, owce, kozy, a także alpaki, lamy, kucyki miniaturowe, osły czy ważącego ponad tonę konia zimnokrwistego.

Patronem medialnym zawodów była TVP Lublin, Radio Lublin, Dziennik Wschodni oraz kwartalnik „Hodowca i Jeździec”. Wśród sponsorów i partnerów wydarzenia znalazły się m.in. Bank PKO BP, Polski i Lubelski Związek Hodowców Koni, firma Soymax i Podkowa oraz liczne sklepy jeździeckie.

Marta Liss, Marta Dybczyńska

Fot. Przemysław Jankowski, Klaudia Pardela

Dekoracja koni po jednym z konkursów

Akademicki mistrzowie w skokach przez przeszkody w asyście władz uczelni, sponsorów, sędziego głównego zawodów, zaproszonych gości i organizatorów

Mistrz akademicki w skokach przez przeszkody – Robert Dubel z Uniwersytetu Medycznego w Lublinie na koniu Diabło

Pokazy między konkursami: klacz rasy polski koń zimnokrwisty prezentowana przez właściciela – Wojciecha Sierko wraz z wnuczką

**Felińskie minizoo – alpaki z gospodarstwa
agroturystycznego Bukowa Zagroda
w Bystrzejowicach podczas festynu
rodzinnego na Felinie.**

Czytaj tekst na s. 28

Fot. Klaudia Pardela

